

PROVEDBENI PROGRAM GRADA SOLINA ZA RAZDOBLJE 2022. - 2025.

Solin, travanj 2022.

Klasa: 022-01/21-01/01
Urbroj: 2180/01-01-01-21-1

SADRŽAJ

I. PREDGOVOR.....	3
II. UVOD	4
1. Zakonodavni okvir	4
2. Strateški okvir.....	5
III. ANALITIČKA PODLOGA ZA DEFINIRANJE KRATKOROČNIH RAZVOJNIH POTENCIJALA	7
1. Osnovni podaci	7
1.1. Geografski položaj	7
1.2. Ustrojstvo i djelokrug.....	8
1.3. Proračun	9
2. Društvo	17
2.1. Demografski pokazatelji.....	17
2.2. Predškolski odgoj i obrazovanje.....	18
2.3. Kultura.....	21
2.4. Civilno društvo	24
2.5. Sport.....	25
2.6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	30
3. Gospodarstvo	37
3.1. Indeks razvijenosti	37
3.2. Tržište rada.....	38
3.3. Poduzetništvo.....	39
3.4. Turizam	40
IV. MISIJA, VIZIJA I SWOT ANALIZA	44
1. Misija grada Solina	44
2. Vizija grada Solina.....	44
3. SWOT analiza	45
V. STRATEŠKI OKVIR PROVEDBENOG PROGRAMA GRADA SOLINA ZA RAZDOBLJE 2021.-2025.49	
1. Mjere, aktivnosti i razvojni projekti.....	49
2. Financijski, akcijski i terminski plan provedbe razvojnih projekata	69
VI. PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKIH AKATA	71
1. Praćenje i izvještavanje.....	71
2. Vrednovanje akata strateškog planiranja.....	72
VII. DODACI.....	73
1. Popis slika.....	73
2. Popis grafičkih prikaza.....	73
3. Popis tablica.....	73

I. PREDGOVOR

Poštovani građani,

Provedbeni program grada Solina za razdoblje 2022.-2025. strateški je dokument koji se, sukladno zakonskim propisima, donosi za vrijeme trajanja mandata gradonačelnika. Programom su definirane mjere, aktivnosti i razvojni projekti grada Solina koji se provode za mandatno razdoblje do 2025.

Grad Solin se u proteklom periodu nametnuo kao Grad prijatelj djece, mladih i obitelji te je godišnje izdvajao jednu trećinu proračunskih sredstava za poboljšanje života djece i mladih kroz različite aspekte: izgradnja vrtića, igrališta,

osnovne škole, stipendije učenika i studenata, povećanje novčanih potpora za novorođenu djecu, potpora za produljeni porodiljni dopust i niz drugih demografskih mjera. Kvalitetne demografske mjere su rezultirale da je Grad prema zadnjem popisu stanovništva imao najveći rast stanovništva promatrano u apsolutnim brojkama. Solin je danas grad ugodan za življenje, što je rezultat svih dosadašnjih projekata i mjera koje su planirane i uspješno provedene, u nastojanju za podizanjem kvalitete života i osiguravanja svih potrebnih sadržaja.

Međutim, za dugoročno održiv rast i kvalitetan razvoj svakog grada, potrebno je balansirati između gospodarskih i društvenih interesa, između ulaganja u komunalnu ili prometnu infrastrukturu i kulturu, turizam ili dodatnih socijalnih programa i mjera.

Stoga su planirane mjere Grada Solina u najvećem dijelu usmjerene na ostvarenje ciljeva koji se odnose na učinkovitu i transparentnu upravu, unapređenje i poticanje poslovnog okruženja za gospodarski napredak, između ostaloga, i poboljšanjem prometne i komunalne infrastrukture, podizanje kvalitete okoliša i zaštite prirodne baštine, promicanje kulturnog turizma ulaganjem u revitalizaciju kulturne baštine te održavanjem i razvojem postojeće socijalne politike.

Pokretanjem projekata Grad u tvom mjesnom odboru i participativno budžetiranje, pozvali smo i dalje pozivamo naše građane na aktivnije sudjelovanje u kreiranju planova grada Solina, putem prijedloga ali i kritika i različitih ideja, a sve s ciljem poboljšanja kvalitete svih segmenata života.

II. UVOD

1. Zakonodavni okvir

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN broj 123/17) uređen je sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj na svim razinama upravljanja (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) te način pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN broj 123/17), Vlada Republike Hrvatske je 2018. godine donijela Uredbu o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN broj 89/2018). Sustav strateškog planiranja u RH temelji se nacionalnim (Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030.), regionalnim, odnosno županijskim (Planovi razvoja jedinica regionalne/područne samouprave za razdoblje 2021. - 2027.) te lokalnim (Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave za razdoblje 2021. - 2025.) aktima strateškog planiranja.

U skladu s navedenim, Provedbeni program grada Solina za razdoblje 2022. - 2025. godine predstavlja kratkoročni strateški akt kojim se definiraju mjere, aktivnosti i projekti grada Solina, a koji su usklađeni sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, odnosno s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (u daljnjem tekstu: NRS 2030.).

Obvezni sadržaj Provedbenog programa grada Solina za razdoblje 2022. - 2025. utvrđen je člankom 18. Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN broj 89/2018).

2. Strateški okvir

Nacionalna razvojna strategija 2030., na koju se ovaj Provedbeni program snažno oslanja, usklađena je s ciljevima nove regionalne i kohezijske politike Europske unije za razdoblje 2021.-2027.:

- ✓ Pametnija Europa (Smarter Europe)
- ✓ Zelena Europa bez ugljika (Greener, low-carbon Europe)
- ✓ Povezanija Europa (More connected Europe)
- ✓ Socijalnija Europa (More social Europe) i
- ✓ Europa bliža građanima (Europe closer to citizens)

Strateški okvir NRS 2030, kao krovni nacionalni strateški akt na koji se potom veže i strateški smjer razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini sastoji se od sljedećih razvojnih smjerova i strateških ciljeva:

- ✓ Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo
  - Strateški cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
  - Strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
  - Strateški cilj 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
  - Strateški cilj 4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske
- ✓ Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize
  - Strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
  - Strateški cilj 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji
  - Strateški cilj 7. Sigurnost za stabilan razvoj
- ✓ Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija
  - Strateški cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
  - Strateški cilj 9. Samodostatnost u hrani i razvoj bio-gospodarstva
  - Strateški cilj 10. Održiva mobilnost
  - Strateški cilj 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva
- ✓ Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj
  - Strateški cilj 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima
  - Strateški cilj 13. Jačanje regionalne konkurentnosti

Dokument je usklađen s višegodišnjem financijskim okvirom Europske unije te aktima strateškog planiranja povezanim s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021 - 2027., definiranim Odlukom o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu (Vlada Republike Hrvatske, Klasa: 022-03/20-04/352,

Urbroj: 50301-05/16-20-6), a koja je u skladu s Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i financijskih pravila za njih i za Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za upravljanje granicama i vize (COM(2018) 375 final).

III. ANALITIČKA PODLOGA ZA DEFINIRANJE KRATKOROČNIH RAZVOJNIH POTENCIJALA

1. Osnovni podaci

1.1. Geografski položaj

Grad Solin administrativno pripada Splitsko – dalmatinskoj županiji, a zauzima površinu od 18,37 km², a smjestio se u blizini ušća rijeke Jadro, 5 km sjeveroistočno od Splita. Okružen je planinama Kozjak i Mosor sa sjevera i istoka (općina Klis), Kaštelanskim zaljevom sa zapada (grad Kaštela), te u geografskom smislu čini urbanu cjelinu s gradom Splitom s kojim graniči na jugu. Administrativno područje Grada čini 5 naselja: Blaca, Kućine, Mravince, Solin i Vranjic.

Slika 1. Područje grada Solina

Zanimljivo je da se na području Grada nalazi hidrološki vrlo zanimljiv tok rijeke Jadro (rijedak površinski tok), koji je istovremeno i uvjetovao rani razvoj naseljenosti na ovom području. Područje Solina ima blagu mediteransku klimu, koju karakteriziraju sunčana i vruća ljeta te blage i vjetrovite zime. Grad Solin povezan je, izravno ili neizravno, s hrvatskim i europskim prometnim sustavom putem pomorskih, cestovnih, zrakoplovnih i željezničkih veza. Autocesta A1 prolazi sjevernim dijelom grada Solina u dužini od 2,1 km, međutim na području Grada nema izlaza s autoceste, te se većina izlaznog prometa odvija preko izlaza Dugopolje koji je od centra Solina udaljen oko 14 kilometara. Područjem Grada prolazi i državna cesta D1 i D8 te županijske ceste ŽC 6138, ŽC 6139, ŽC 6253, ŽC6270, kao i niz lokalnih i nesvrstanih cesta.

1.2. Ustrojstvo i djelokrug

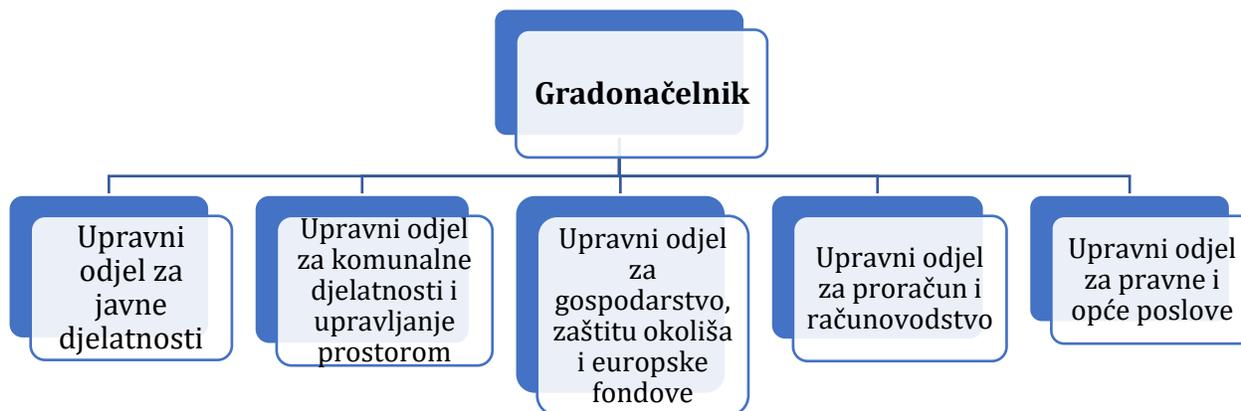
Grad Solin samostalan je u odlučivanju i poslovima iz svoga samoupravnog djelokruga te podliježe samo nadzoru ustavnosti i zakonitosti ovlaštenih državnih tijela. Člankom 15. Statuta grada Solina, propisani su poslovi koji se obavljaju i koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, a kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu i zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola i drugih akata vezanih za gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja.

Gradska tijela su Gradsko vijeće i Gradonačelnik. Prava i dužnosti Gradskih tijela definirana su Statutom Grada Solina. Gradsko vijeće među ostalim ustrojava upravne odjele i službe odnosno upravna tijela, koja svojim radom omogućuju ostvarivanja prava i potreba građana i pravnih osoba. Upravnim odjelima upravljaju pročelnici.

Prema članku 54. Statuta rad Gradskog vijeća, rad Gradonačelnika i Upravnih tijela Grada je javan. Javnost spomenutih, kao i rada upravnih tijela, se osigurava javnim održavanjem sjednica, izvješćivanjem i napisima u tisku i drugim oblicima javnog priopćavanja, objavljivanjem općih akata i drugih dokumenata na način propisan Statutom i odlukom o objavljivanju javnog glasila te objavom na službenoj web stranici Grada. Sukladno tome Grad Solin o svim događajima na području Grada građane informira putem raznovrsnih društvenih medija, koristeći u tu svrhu i Službeni vjesnik Grada Solina.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, ustrojeno je pet upravnih odjela, a organizacijska struktura upravnih tijela daje se u nastavku:

Grafički prikaz 1. Organizacijska shema grada Solina

Za obavljanje komunalnih djelatnosti osnovan je Vlastiti pogon, a ujedno je Grad vlasnik tri ustanove (proračunski korisnici): Gradska knjižnica, Javna ustanova u kulturi „Zvonimir“ i Dječji vrtić Cvrčak.

1.3. Proračun

Proračunom grada Solina planiraju se prihodi/primici i rashodi/izdaci za jednu godinu, a sastoji se od: općeg dijela, posebnog dijela i plana razvojnih programa.

Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda i račun zaduživanja/financiranja. Prihodi/primici i rashodi/izdaci razvrstani su po ekonomskoj klasifikaciji.

Posebni dio proračuna iskazuje rashode i izdatke proračunskih korisnika raspoređene po programskoj klasifikaciji. Program je skup neovisnih, usko povezanih aktivnosti i/ili projekata usmjerenih ispunjavanju zajedničkog cilja.

Prihodi, primici, rashodi i izdaci proračuna iskazuju se prema proračunskim klasifikacijama: organizacijska (hijerarhijski prikaz po razdjelima, glavama i proračunskim korisnicima), ekonomska (prikaz po prirodnim vrstama), funkcijska (prikaz prema namjeni), lokacijska (prikaz prema teritorijalno definiranim cjelinama), programska (prikaz programa i njihovih sastavnih dijelova) i izvori financiranja (skupine prihoda i primitaka iz koji se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene).

Plan razvojnih programa povezuje ciljeve i mjere grada Solina utvrđene u strateškom planu njegovog razvoja s programskom i organizacijskom klasifikacijom.

Predstavničko tijelo odnosno Gradsko vijeće, na prijedlog Gradonačelnika, donosi proračun na razini podskupine ekonomske klasifikacije za iduću proračunsku godinu i projekciju na razini skupine ekonomske klasifikacije za sljedeće dvije proračunske godine do konca tekuće godine i to u roku koji omogućuje primjenu proračuna s 1. siječnja godine za koju se donosi proračun.

Prema podacima Ministarstva financija, prezentiranim u Tablici 1., koja prikazuje kretanje ostvarenih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u razdoblju 2014. – 2020., ukupni prihodi i primici za 2020. ostvareni su u iznosu od 127.670.173 kn, što predstavlja rast od 47,6% u odnosu na 2014. Ukupni rashodi i izdaci za 2020. ostvareni su u iznosu od 117.950.289 kn odnosno rasli su za 34,8%, u odnosu na 2014.

U cjelokupnom razdoblju glavnu stavku prihoda čine prihodi od poslovanja, a ovisno o zaduživanju i prodaji nefinancijske imovine, udio prihoda od poslovanja u ukupnim prihodima se kreće na razini od 95,02% u 2014. do čak 98,27% u 2020. godini.

Glavna stavka na rashodovnoj strani proračuna čine rashodi poslovanja s udjelom od 75,46% u 2014. do 68,98% u 2020. godini, obzirom da je u navedenoj godini ostvarena najviša razina vrijednosti realiziranih gradskih investicija od 36,6 milijuna kuna ili 31,02% u odnosu na ukupne rashode. Kontinuirani rast vrijednosti gradskih investicija odnosno rashoda za nabavu nefinancijske imovine, s udjelom od 31,02% u 2020. u odnosu na 23,52% u 2014. godini, odražava investicijsku i razvojnu crtu proračuna grada Solina.

U 2014. godini je s obzirom na ukupne prihode i rashode ostvaren proračunski deficit, ali je 2020. godine ostvaren proračunski suficit unatoč činjenici da je navedenu godinu obilježila pandemija Covid-19 koja je utjecala na usporavanje i/ili pad gospodarske aktivnosti.

Prema kretanju Ukupnog proračuna grada Solina, u promatranom razdoblju, vidljiv je trend smanjenja udjela prihoda poslovanja u ukupnim prihodima i primicima, koji je u 2020. godini iznosio 82,72% u odnosu na udjel od 90,62% u 2014. godini. Navedeno je rezultat povećanog investicijskog ciklusa, a time i potrebe za iznalaženjem drugih izvora financiranja, poput prihoda od prodaje nefinancijske imovine i primitaka od financijske imovine i zaduživanja.

Tendencija u narednom razdoblju je povećati udio stabilnih prihoda odnosno prihoda poslovanja, a da se što manje sredstava ostvaruje prodajom imovine.

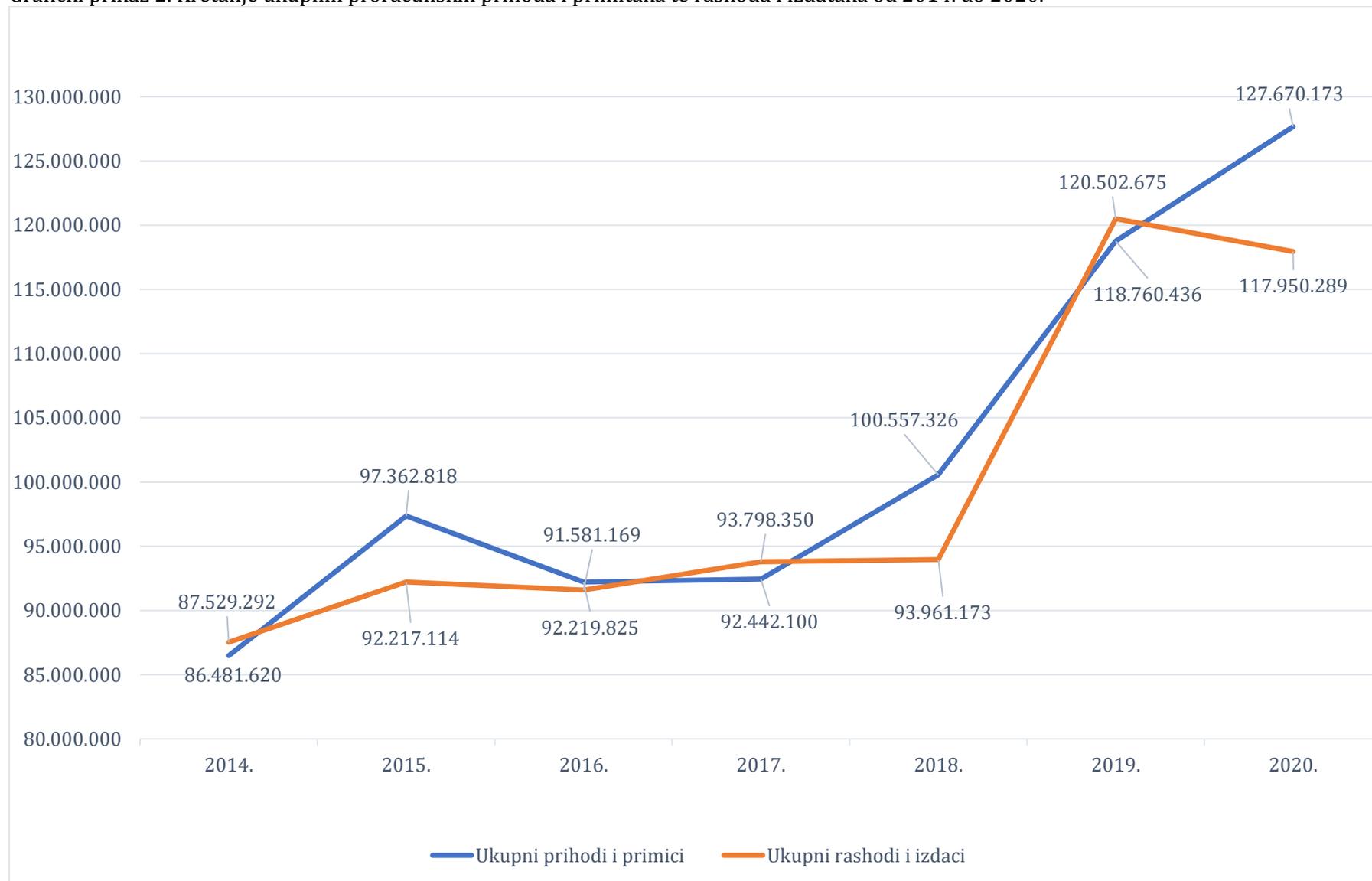
Struktura osnovnih prihoda od poslovanja u 2020. godini dana je na Grafičkom prikazu 2. Uočava se da najznačajniji udio u ukupnim prihodima poslovanja imaju Prihodi od poreza u iznosu od 49.995.999 kn ili 48% te Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 34.533.585 kn ili 33%, pri čemu se potonji po udjelu smatraju nadprosječnim u odnosu na druge gradove Splitsko – dalmatinske županije (24%). Pri tome glavninu prihoda od pristojbi čine prihodi od komunalnih doprinosa i naknada s udjelom od 85,56%, dok u gradu Solinu taj udio iznosi 95,11%. Sve ostale stavke pojedinačno ne čine niti 10% prihoda poslovanja. Primjećuje se stoga prevelika ovisnost o dvama vrstama prihoda koje zajedno čini 80% svih prihoda poslovanja, što može predstavljati problem za proračun u slučaju podbačaja jednog od spomenuta dva izvora prihoda. Iz navedenog proizlazi nejednaka distribucija glavnih izvora prihoda poslovanja, što može biti prijetnja stabilnosti proračunskih prihoda. Međutim, u zadnjim godinama (2019.-2020.) značajni dio prihoda se ostvaruje od pomoći iz EU fondova (u 2020. EU prihodi su sudjelovali s 16% u ukupnim prihodima) čime se mijenja struktura ukupnih prihoda, a time i povećava stabilnost proračunskih prihoda.

Tablica 1. Ostvareni prihodi i primici te rashodi i izdaci proračuna od 2014. do 2020. (u kunama)

Opis stavke/Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupni prihodi i primici	86.481.620	97.362.818	92.219.825	92.442.100	100.557.326	118.760.436	127.670.173
UKUPNI PRIHODI	82.481.620	95.152.076	89.530.567	92.442.100	99.046.084	118.694.083	107.470.421
Prihodi od poslovanja	78.373.706	85.898.397	80.414.637	88.990.091	94.562.010	108.796.211	105.613.229
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	4.107.914	9.253.679	9.115.930	3.452.009	4.484.074	9.897.872	1.857.192
Primici od financijske imovine i zaduživanja	4.000.000	2.210.742	2.689.258	0	1.511.242	66.353	20.199.752
Ukupni rashodi i izdaci	87.529.292	92.217.114	91.581.169	93.798.350	93.961.173	120.502.675	117.950.289
UKUPNI RASHODI	87.509.292	88.217.114	91.581.169	92.164.981	91.289.157	117.686.997	117.950.289
Rashodi poslovanja	66.905.874	65.908.718	68.881.685	71.889.105	73.493.255	82.939.443	81.363.851
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	20.583.418	18.308.396	22.699.484	18.642.507	15.123.886	31.931.876	36.586.438
Izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova	20.000	4.000.000	0	1.633.369	2.672.016	2.815.678	0

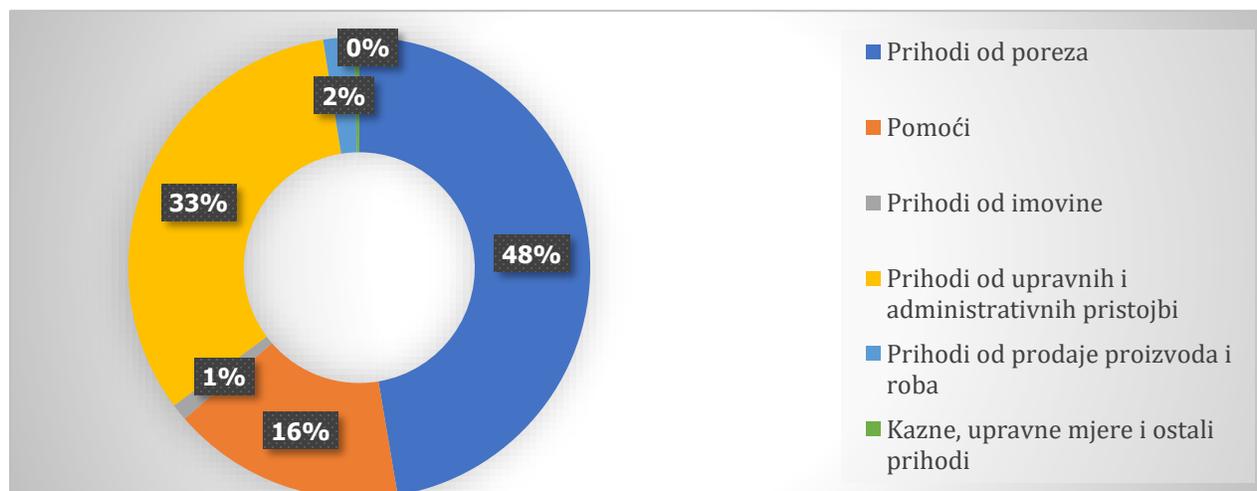
Izvor: Izrada autora prema Financijski izvještaji JLP(R)S za razdoblje 2014.-2020., dostupno na: <https://www.mfin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/financijski-izvjestaji-jlp-r-s/203>

Grafički prikaz 2. Kretanje ukupnih proračunskih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka od 2014. do 2020.

Dakle, u ukupnim prihodima poslovanja, najznačajniji dio se odnosi na porezne prihode 47,3% ili 49.995.999 kn i prihode od upravnih i administrativnih pristojbi s 32,7% ili 34.533.585 kn za 2020. godinu.

Grafički prikaz 3. Struktura osnovnih prihoda od poslovanja 2020. godine

U strukturi ukupnih rashoda za 2020. godinu, glavnina rashoda odnosi se na rashode poslovanja s udjelom od 69,0%, a preostali udio od 31,0% se odnosi na rashode za nabavu nefinancijske imovine.

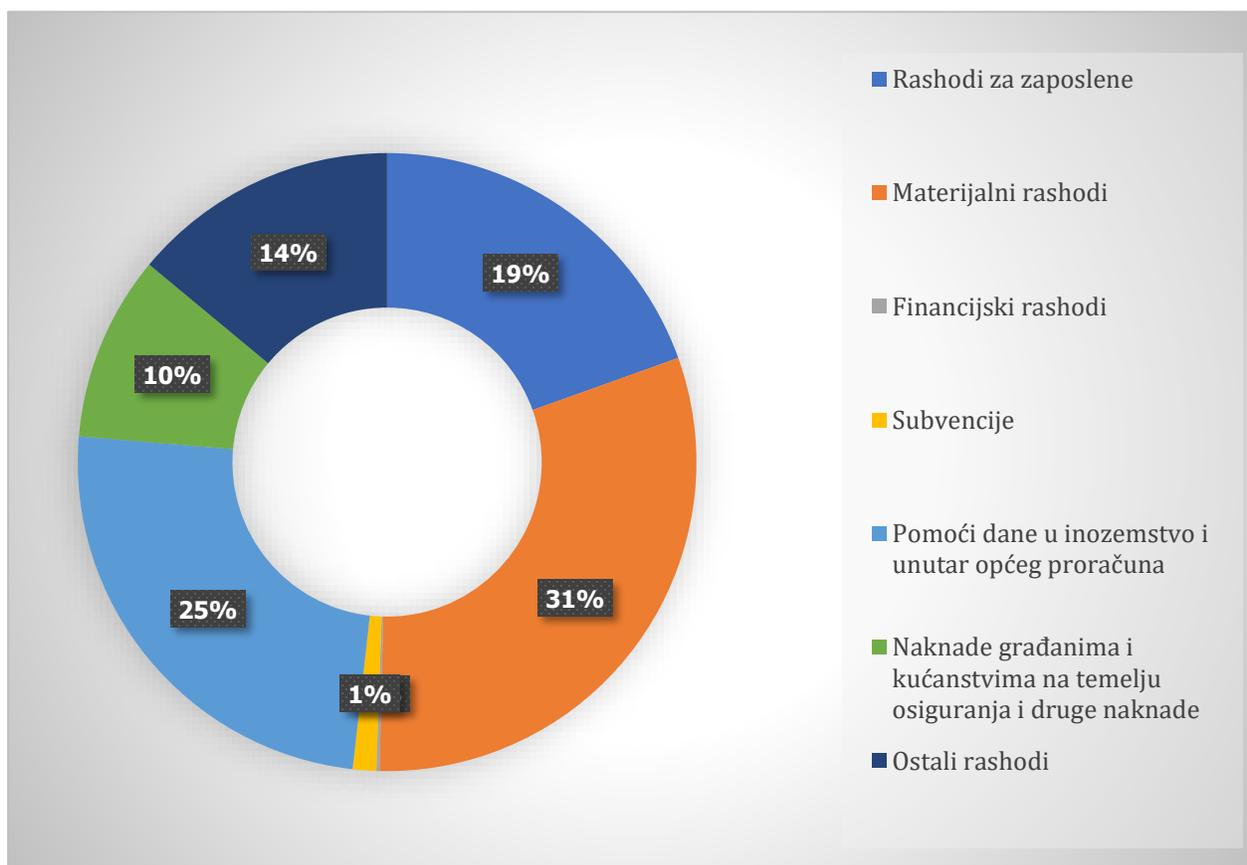
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine čine 31,0% ukupnih rashoda za 2020. godinu (u odnosu na 23,5% za 2014.godinu), što je iznad prosjeka u Splitsko – dalmatinskoj županiji koji iznosi 22,6%. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine podrazumijevaju investicije, odnosno ulaganje u dugotrajnu imovinu, a visoki postotak u gradu Solinu ukazuje na produktivno trošenje javnih sredstava.

Tablica 2. Rashodi poslovanja za godine 2014. – 2020. (u kunama)

Opis stavke/ Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Rashodi za zaposlene	23.088.228	11.150.766	11.152.208	12.317.354	14.872.113	15.796.077	15.888.607
Materijalni rashodi	21.645.439	20.272.770	19.479.704	21.360.274	20.001.768	28.121.327	25.110.908
Financijski rashodi	131.056	425.382	215.175	230.040	168.682	120.662	131.501
Subvencije	0	0	1.800	497.273	933.454	721.422	999.522
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	0	14.443.687	17.153.488	17.772.648	17.804.307	17.803.398	19.977.083
Naknade građanima i kućanstvima	7.787.477	7.336.966	7.623.534	7.785.063	8.278.380	8.236.237	7.895.786
Ostali rashodi	14.273.674	16.279.147	13.255.776	13.559.822	14.106.567	14.955.998	11.360.444
Rashodi poslovanja	66.925.874	69.908.718	68.881.685	73.522.474	76.165.271	85.755.121	81.363.851

Prema prethodno danima podacima u Tablici 2., vidljivo je da se u ukupnim rashodima poslovanja, 15.888.607 kuna ili 19% odnosi na rashode za zaposlene, 25.110.908 ili 31% na materijalne rashode, na pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna otpada 19.977.083 kune ili 25% rashoda poslovanja, dok se 11.360.444 kuna ili 14% rashoda poslovanja odnosi na ostale rashode.

Grafički prikaz 4. Struktura osnovnih rashoda od poslovanja 2020. godine

Obzirom na činjenicu da je udjel od 19% rashoda za zaposlene, niži od zakonske granice, ukazuje se na odgovorno upravljanje proračunskim rashodima.

Nadalje, udjel materijalnih rashoda je smanjen s 32,3%, koliko je iznosio u 2014. godinu, na 30,9% za 2020. godinu, što ukazuje na relativno racionalno trošenje proračunskih sredstava.

Budući da rashodi za zaposlene i materijalni rashodi zajedno zauzimaju 50% proračuna može se reći da grad Solin ne ugrožava kvalitetno obavljanje javnih funkcija Grada, posebno obzirom da je udio navedenih rashoda u 2014. godini iznosio gotovo 67%.

Usporedbom ukupnih prihoda po glavi stanovnika (podaci za 2020.) analizira se fiskalni kapacitet gradova. Prema stavci ukupni prihodi i primici p/c (Tablica 3.), grad Solin je uspješniji od odabranih gradova odnosno ostvaruje 5.336,0 kn p/c, što je više od Splita (5.010,2 kn p/c), Kaštela (3.950,3 kn p/c) i Omiša (4.486,5 kn p/c). Pri tome treba upozoriti na pad ovog pokazatelja u usporedbi s

prijašnjom godinom kada je iznosio 3.976,23 kn p/c. Slična je situacija i s prihodima poslovanja p/c koji su viši u odnosu na gradove Split i Kaštela, ali niži u odnosu na Omiš koji ostvaruje 4.453,7 kn p/c

Tablica 3. Usporedba pokazatelja fiskalnog kapaciteta prema proračunima za 2020. godine (u kunama)

Opis stavke	Solin	Split	Kaštela	Omiš
Prihodi poslovanja p/c	4.414,2	4.195,4	3.502,8	4.453,7
Prihodi od poreza p/c	2.089,6	2.556,2	2.110,4	2.228,3
Pomoći p/c	719,1	430,0	204,6	684,2
Prihodi od imovine p/c	51,7	265,1	153,1	490,3
Prihodi od pristojbi p/c	1.443,3	879,8	955,3	705,2
Ostali prihodi p/c	110,4	64,4	79,3	345,6
Ukupni prihodi i primici p/c	5.336,0	5.010,2	3.950,3	4.486,5

Izvor: Izrada autora prema Financijski izvještaji JLP(R)S za razdoblje 2014.-2020., dostupno na: <https://www.mfin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/financijski-izvjestaji-jlp-r-s/203>

Pojedine stavke rashoda po glavi stanovnika, u 2020. godini, ukazuju na činjenicu kako grad Solin, u odnosu na odabrane gradove, izdvaja manje rashoda poslovanja (3.400,6 kn p/c), u odnosu na Split (3.902,7 kn p/c), Kaštela (3.582,2 kn p/c), dok grad Omiš sa 4.483,4 kn p/c izdvaja najviše rashoda poslovanja po glavi stanovnika u odnosu na spomenute gradove. Materijalni rashodi po glavi stanovnika u Solinu iznose 1.049,5 kn p/c, što je više nego u Kaštelima, no s druge strane manje od Splita sa 1.100,3 kn p/c i Omiša sa čak 2.229,2 kn p/c. Važno je istaknuti kako grad Solin, na rashode za nabavu nefinancijske imovine po glavi stanovnika izdvaja više (1.529,1 kn p/c), u odnosu na Omiš (1.256,1 kn p/c), Split (873,6 kn p/c) i Kaštela (698,8 kn p/c).

Tablica 4. Usporedba stavki rashoda po glavi stanovnika, odabranih gradova, prema proračunima za 2020. (u kunama)

Opis stavke	Solin	Split	Kaštela	Omiš
Rashodi poslovanja p/c	3.400,6	3.902,7	3.582,2	4.483,4
Rashodi za zaposlene p/c	664,1	390,8	546,9	629,9
Materijalni rashodi p/c	1.049,5	1.100,3	928,4	2.229,2
Financijski rashodi p/c	5,5	7,3	7,5	33,1
Subvencije p/c	41,8	300,1	30,4	171,0
Pomoći p/c	835,0	1.381,6	549,5	623,5
Naknade građanima i kućanstvima p/c	330,0	220,8	230,3	212,8
Ostali rashodi p/c	474,8	501,7	1.289,2	584,0
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine p/c	1.529,1	873,6	698,8	1.256,1
Ukupni rashodi i izdaci p/c	4.929,8	4.902,9	4.281,0	5.739,5

Nadalje, kod analize proračuna grada Solina svakako treba istaknuti i zadnje analize Instituta za javne financije - IJF (studeni 2020. - travanj 2021.) „Proračunska transparentnost županija, gradova i općina: studeni 2020. – travanj 2021.“, u kojima se navodi da je razina transparentnosti, mjerena brojem ključnih proračunskih dokumenata objavljenih na službenim mrežnim stranicama, u gradu Solinu bila na razini 4. Od usporedivih gradova, gradovi Split i Kaštela svrstani su na razinu 5, dok je Omiš ostvario razinu 3. Budući da je maksimalna razina 5, znači da još uvijek postoji prostor za napredak u segmentu transparentnosti proračuna. Razlog razini 4. je za 2020. godinu bilo nepostojanje proračunskog vodiča za građane, a u skladu s pravilima istraživanja, grad Solin objavio je Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna za 2019., Polugodišnji izvještaj za 2020., Prijedlog proračuna za 2021. te Izglasani proračun za 2021. godinu.

Grad Solin je dodatno podigao razinu transparentnosti proračuna Grada te je implementirao online web aplikaciju Transparentno Solin (link na: <https://transparentno.solin.hr/>), a koja omogućuje uvid u sve proračunske isplate za 2020. i 2021. godinu sa jedinstvenog računa riznice Grada Solina odnosno isplate Grada Solina i proračunskih korisnika: DV Cvrčak – Solin, Gradska knjižnica Solin, Javna ustanova u kulturi Zvonimir Solin. Web aplikacija Transparentno Solin omogućava detaljan i ažuran pregled građanima i svim zainteresiranim korisnicima u svaku isplatu iz gradskog proračuna i proračunskih korisnika. Pored toga, na isti način, na stranicama Grada (www.solin.hr) omogućen je i detaljan uvid u Proračun Grada, Plan javne nabave za 2020. godinu, kao i prateće natječaje.

Kao dodatni načini informiranja i komuniciranja, Grad Solin, osim tiskovine Službenog vjesnika grada Solina, građane o svim događajima informira i putem službene mrežne stranice, te Facebook stranice Grada. Navedenom se može dodati kako se na mrežnim stranicama nalazi i Strategija razvoja grada Solina za razdoblje do 2025. godine kao i Plan upravljanja imovinom u vlasništvu grada Solina za 2021. godinu.

2. Društvo

2.1. Demografski pokazatelji

Prema podacima posljednjeg popisa stanovništva ukupan broj stanovnika je 24.912, a prosječna gustoća naseljenosti je 1.356 stanovnika/km², što je iznad gustoće naseljenosti u Splitsko – dalmatinskoj županiji koja iznosi 93,70 stanovnika/km². Važno je istaknuti kako grad Solin bilježi rast stanovništva između zadnja dva popisa od 4,12%, dok je Republika Hrvatska zabilježila pad od 9,25%, kao i Splitsko – dalmatinska županija od 6,46%.

Tablica 5. Kretanje ukupnog broja stanovništva po popisima iz 2011. i 2021. godine

Prostorna jedinica	Broj stanovnika 2011.	Broj stanovnika 2021.	Promjena 2021. u odnosu na 2011.
Republika Hrvatska	4.284.889	3.888.529	-396.360
Splitsko-dalmatinska županija	454.798	425.412	-29.386
Grad Solin	23.926	24.912	986

Izvor: Podaci Državnog zavoda za statistiku <https://popis2021.hr/>

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku i prvim službenim rezultatima Popisa stanovništva 2021., Solin se nalazi među osam gradova koji u posljednjih 10 godina bilježe porast stanovništva. Najveći rast gledano u apsolutnim brojkama bilježi upravo Solin koji je u tom periodu narastao za gotovo 1000 stanovnika (986), a po postotnom rastu u odnosu na 2011. godinu ima 4,12% više stanovnika. Puno faktora utječe na spomenute brojke, ali poznato je kako Grad Solin značajna sredstva iz Proračuna ulaže upravo u brojne pronatalitetne i demografske mjere. Dakle, Grad Solin svake godine izdvaja više od trećine izvornog Proračuna (više od 30 milijuna kuna) za funkcioniranje predškolskog odgoja, za poboljšanje života djece i mladih kroz različite aspekte demografskih mjera, a u narednim periodima planirano je daljnje ulaganje u osiguranje smještajnih kapaciteta djeci s područja Grada izgradnjom vrtića, povećanjem iznosa za sufinanciranje boravka djece u privatnim vrtićima, te povećanjem pojedinačnih naknada za novorođenu djecu. Tijekom 2020.-te provedene su sljedeće demografske mjere:

- Potpore za novorođenu djecu – u 2020. godini za svako novorođeno dijete Grad je dodjeljivao naknadu od 1.500 kuna za prvo dijete, za drugo dijete 2.000 kuna, za treće dijete 3.000 kuna, za četvrto dijete 4.000 kuna, a za svako peto i sljedeće dijete 5.000 kuna. U 2020.-toj godini Grad je isplatio 247 potpora u ukupnom iznosu od 564.000 kuna;
- Subvencija prehrane dojenčadi i male djece - odobrava se u mjesečnom iznosu od 300,00 kuna za obitelji koje su ispunile uvjet prihoda, socijalni uvjet ili su u obitelji rođeni blizanci, trojke itd., a na temelju potvrde pedijatra. Potpora se odobrava na mjesečnom iznosu dok dijete ne napuni godinu dana života. U 2020. subvenciju je koristilo 7 korisnika;

- Pravo na pomoć obiteljima s četvero i više djece – propisano je u mjesečnom iznosu od 700 kuna, a u 2020. je isplaćeno 71.500 kuna za 106 obitelji;
- Potpore obiteljima (supružnicima) koji koriste porodiljni dopust od jedne do treće godine života djeteta - su u mjesečnom iznosu od 700,00 kuna, ukoliko dijete u navedenom periodu ostane u krugu obitelji odnosno ne upiše se u dječji vrtić na području grada Solina. U 2020. godini je za 124 korisnika isplaćeno 508.900,00 kuna;
- Subvencije za vrtić – Grad subvencionira rad gradskih i privatnih vrtića pri čemu je za potrebe rada gradskog vrtića u 2020. izdvojeno 26.812.176 kuna, dok je za sufinanciranje boravka djece u privatnim vrtićima izdvojeno 2.569.514 kuna;
- Sufinanciranje nabavke obrazovnih materijala za učenike osnovnih škola prema odabiru škole (radne bilježnice, zbirke zadataka, likovne mape i dr.) – za sufinanciranje se svake godine izdvaja 1.000.000,00 kuna;
- Stipendiranje učenika i studenata – Grad je u 2020. izdvojio 1.245.400 kuna za stipendiranje 224 učenika i studenata koji imaju prebivalište na području Grada. Visina stipendija za učenike i studente određena je prosjekom ocjena korisnika stipendije u iznosu od 600,00 do 900,00 kuna.

Negativni demografski trendovi zabilježeni na županijskoj i nacionalnoj razini opasnost za buduća demografska kretanja i u Solinu, što se može odraziti na razvojne potencijale Solina u budućnosti, te je Grad već putem Proračuna za 2022. povećao sredstva za provedbu demografskih mjera.

2.2. Predškolski odgoj i obrazovanje

Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju propisano je da predškolski odgoj obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se ostvaruju u dječjim vrtićima odnosno javnim ustanovama koje djelatnost predškolskog odgoja obavljaju kao javnu službu.

Predškolski odgoj organizira se i provodi za djecu od navršениh šest (6) mjeseci života do polaska u osnovnu školu, a ostvaruje se u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji.

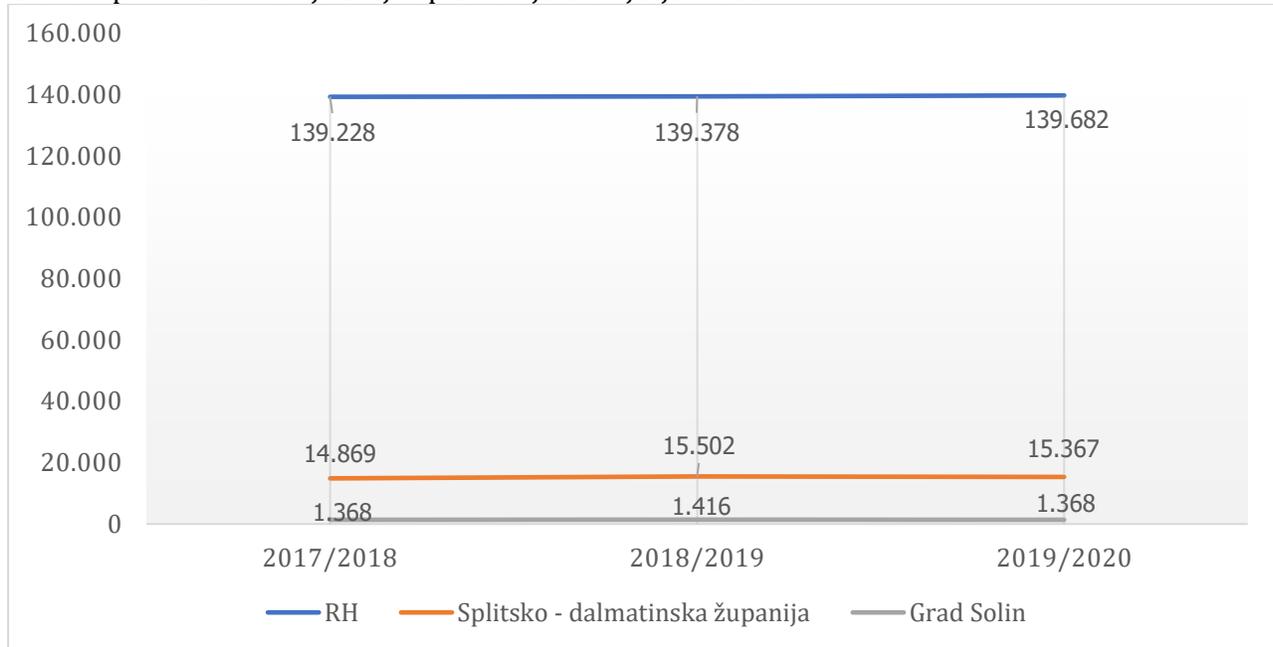
Grad Solin kao jedan od najmlađih gradova u Hrvatskoj s prosječnom starošću stanovništva od 35 godina, ima trajnu brigu za skrb i smještaj svojih najmlađih stanovnika u predškolske ustanove.

Prema podacima na službenim stranicama Ministarstva znanosti i obrazovanja stoji da na području grada Solina djeluju četiri (4) ustanove koje nude uslugu predškolskog odgoja. U Dječjem vrtiću Cvrčak, kojem su osnivači uz grad Solin i Općine Klis, Dugopolje, Muć odgojno – obrazovni rad se odvija u 19 vrtićkih kuća ili 48 vrtićkih grupa.

Osim, DV Cvrčak na području grada Solina djeluju i vrtići u privatnom vlasništvu: Dječji vrtić "Pipi Duga Čarapa", Dječji vrtić "Mala sirena", Dječji vrtić "Šareni leptirić" i Obrt za čuvanje djece Vrapčić. Međutim, mrežu dječjih vrtića čine i ustanove koje imaju sjedište u obližnjim lokalnim jedinicama, a pružaju usluge predškolskog odgoja na području grada Solina poput: DV Čarobni Pianino i DV Calimero.

Za razdoblje pedagoških godina 2017. - 2020. u prosjeku 1.368 djece uzrasta od jedne do 6 godina pohađa dječje vrtiće u gradu Solinu. U istom razdoblju broj upisane djece na godišnjoj razini pokazuje blagi trend rasta na razini Splitsko – dalmatinske županije i Republike Hrvatske.

Grafički prikaz 5. Kretanje broja upisane djece u dječje vrtiće

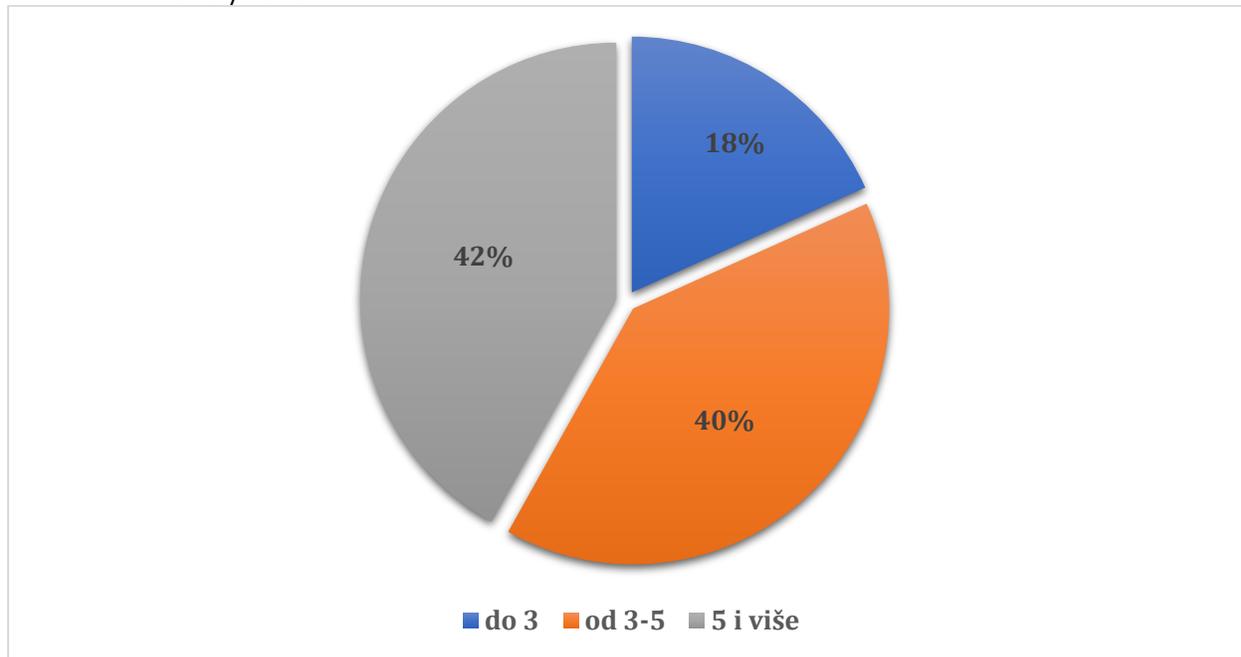

Analiza upisane djece po dobnim skupinama za pedagošku godinu 2019./2020. pokazuje da je u strukturi po dobi udio djece predškolske dobi te djece u dobi 3 do 5 godina približno jednak i iznosi 40% i 42%, dok je udio djece jasličke dobi 18%. Tu je grad Solin ispod prosjeka RH (20%), ali iznad prosjeka SDŽ (14%).

Tablica 6. Ukupni broj djece u dječjim vrtićima, djeca prema dobnim skupinama

Prostorna jedinica	Pedagoška godina	Broj djece Ukupno	Prema godinama života		
			do 3	od 3-5	5 i više
RH	2017./2018.	139.228	25.414	50.823	62.991
	2018./2019.	139.378	26.422	50.934	62.022
	2019./2020.	139.682	28.302	50.950	60.430
Splitsko - dalmatinska županija	2017./2018.	14.869	1.747	6.082	7.040
	2018./2019.	15.502	1.922	6.225	7.355
	2019./2020.	15.367	2.143	6.370	6.854
Grad Solin	2017./2018.	1.368	218	509	641
	2018./2019.	1.416	160	543	713
	2019./2020.	1.368	250	545	573

Grafički prikaz 6. Dobna struktura djece po dječjim vrtićima na početku pedagoške godine 2019./2020.

Kroz smještajne kapacitete i programe gradskih i privatnih vrtića, te obrta za čuvanje djece u pedagoškoj godini 2021./2022. godinu osigurano je mjesto za 1.278 predškolske djece od čega je u privatnim vrtićima upisano 398 djece. Broj zaposlenih djelatnika u DV Cvrčak iznosi 213, od čega 100 odgojitelja i 60 pomoćnika/ca. Analizirajući broj zaposlenih odgajatelja i pomoćnika na prosječnoj godišnjoj razini u promatranom razdoblju pedagoške godine 2021./2022. u odnosu na broj djece pokazuje se da je broj odgajatelja zadovoljavajući te da na jednog odgajatelja (ili pomoćnika) dolazi u prosjeku 7 djece.

Obzirom na činjenicu pozitivnog prirodnog rasta i povećanja broja stanovnika, grad Solin svake godine izdvaja značajna financijska sredstva iz proračuna za poboljšanje materijalne infrastrukture u cilju unapređenja i poboljšanja uvjeta za pružanje usluga predškolske dobi. U prvoj polovici 2021. godine završen je novi objekt DV Cvrčak, sa pet novih vrtićkih grupa od čega su 2 jasliske. Vrijednost ulaganja je 26,55 milijuna kuna od čega je 14,6 milijuna kuna ili 55% izdvojeno iz Proračuna grada Solina. Osim toga, u MO Rupotine je trenutno u tijeku radovi na izgradnji zgrade poslovnog centra u okviru kojeg će se urediti nove prostorije DV Cvrčak s 2 vrtičke i 1 jasličkom jedinicom, te se na priprema projektna dokumentacija za izgradnju dodatnih prostorija čime će se osigurati preduvjeti za smanjenje broja neupisane djece u gradskim vrtićima. Povećani broj djece u vrtićima na području grada Solina, pokazuje trend da se kvaliteta usluga predškolskog odgoja unapređuje što utječe na povećani broj naseljavanja mladih obitelji, ali na kraju i na promjenu dobne strukture stanovništva grada Solina.

2.3. Kultura

Uz bogato kulturno povijesno naslijeđe, grad Solin kao kolijevka hrvatske povijesti, nudi i pregršt kulturnih sadržaja, kroz različite kulturne udruge i institucije. Na području grada Solina ustanove koje sudjeluju u organiziranju kulturnih manifestacija i pružanju ostalih usluga kulturne djelatnosti su: Gradska knjižnica Solin, Muzej Tusculum - područna zgrada Arheološkog muzeja u Splitu, Javna ustanova u kulturi „Zvonimir“ Solin i Turistička zajednica grada Solina (TZ Solin).

Knjižnica raspolaže s dva prostora namijenjena za odvijanje različitih kulturno-animacijskih aktivnosti u organizaciji Knjižnice. Radi se o prostoru Studijske čitaonice te o prostoru Teatrina koji se u slobodnim terminima mogu dati u najam pojedincima, udrugama, strankama, ustanovama i drugim profitabilnim i neprofitabilnim subjektima. U sklopu Gradske knjižnice Solin 7. rujna 2015. godine otvoren je Teatrin. U novom prostoru veličine 400 m² smješteni su dio knjižnice, foayer, galerijski prostor te kazališni prostor s najmanje 90 sjedećih mjesta opremljen profesionalnom scenskom opremom i namijenjen odvijanju različitih kazališnih sadržaja u organizaciji Knjižnice i gostovanjima drugih kazališnih udruga, koncertima, manjim skupovima, okruglim stolovima i dr.

Na Manastirinama, koje su za posjetitelja salonitanskih starina najvrjedniji i najzorniji, pa i najbolje uređeni, istraženi i održavani kompleks, nalazi se i zgrada zvana Tusculum. Don Frane Bulić ju je dao sagraditi u povodu Prvoga kongresa za starokršćansku arheologiju koji je održan 1894. godine u Solinu i Splitu. Ime „Tusculum“ don Frane Bulić je dao toj zgradi, oponašajući upravo zbog posljednjeg navedenoga, glasovitoga Cicerona, točnije ime njegovog ljetnikovca u Tusculumu pokraj Rima. Zgrada je sagrađena u duhu onoga doba, pa je u nju ugrađen velik broj različitih fragmenata, a u vrtu i napravljena česma od fragmenata nekadašnjeg zvonika splitske romaničke katedrale. Tusculum danas uglavnom služi svrsi za koju ga je don Frane Bulić bio sagradio: u njegovu je prizemlju mala memorijalna zbirka koja podsjeća na uglednoga arheologa i na njegovo doba, a na katu su sobe u kojima borave i rade stručnjaci arheoloških ekipa koji obrađuju i istražuju solinske spomenike.

Javna ustanova u kulturi „Zvonimir“ Solin osnovana je 1991. godine kao Dom kulture Zvonimir. Više od četvrt stoljeća djelovanja Zvonimira u solinskom kulturnom životu obilježeno je produkcijom niza kulturnih programa s područja koncertne, kazališne, galerijske i izdavačke djelatnosti. Zvonimir danas zapošljava 15 djelatnika. U sastavu Zvonimira djeluje i Restauratorska radionica u kojoj se specijalizirani djelatnici bave restauracijom antičke keramike i izradom autentičnih suvenira na salonitanskoj, odnosno starohrvatskoj spomeničkoj podlozi te provode edukacijske programe na području svojih djelatnosti u suradnji s osnovnim školama i dječjim vrtićima. JUK Zvonimir od 1994. godine izdaje mjesečnik „Solinska kronika“, a od 2008. znanstveni časopis „Tusculum“, u kojem se obrađuju solinske teme s područja povijesti, arheologije, povijesti umjetnosti, arhitekture, književnosti, etnomuzikologije i dr. JUK Zvonimir je organizator festivala „Solinsko kulturno ljeto“ koji traje od srpnja do rujna i na kojem se svake godine produciraju brojne glazbene i dramske predstave, likovne izložbe i predstavljanja knjiga. Tijekom cijele godine JUK Zvonimir priređuje vlastite kulturne programe, istovremeno pružajući stručnu i tehničku potporu ostalim dionicama solinske kulturne scene, postajući tako žarište kulturnog života u Solinu.

TZ Solina, kao institucija osnovana je radi stvaranja i promicanja identiteta i ugleda turizma u Gradu, planiranja i provedbe zajedničke strategije i koncepcije njegove promocije, predlaganja i izvedbe

promidžbenih aktivnosti od zajedničkog interesa za sve subjekte u turizmu, te podizanja razine kvalitete cjelokupne turističke ponude. Jedan od načina je i sudjelovanje u kulturnoj djelatnosti Grada i organiziranju kulturnih manifestacija povezanih s obogaćivanjem kulturne ponude grada za vrijeme turističke sezone. Najpoznatije manifestacije su Romantika u Saloni i Iz solinskog lonca.

Osim navedenih organizacija/institucija u području kulturnih djelatnosti sudjeluju i udruge, kao sektor civilnog društva u kulturi. Prema posljednjem Regstru udruga, na području Solina djeluje 46 udruga koje se bave djelatnostima kulture i umjetnosti (37% svih udruga na području Solina), a sve prema popisu u tabličnom pregledu u nastavku. Međutim, njihovo djelovanje nije moguće detaljnije analizirati jer ne postoji sustav evidencije njihova rada.

Tablica 7. Popis udruga na području grada Solina registriranih za područje djelovanja Kultura i umjetnost

Reg. broj	Naziv	OIB
17002805	HRVATSKA LIKOVNA UDRUGA "UŠTIPAK"	10554789496
17003672	Muška klapa "BALATURA"	19848358214
17000049	Gradska glazba " Zvonimir " Solin	47500910237
17000054	Udruga "Don Frane Bulić" Vranjic	68111956205
17001376	Hrvatsko folklorno društvo "Jadro"-Solin	36491187599
17001766	PUČKI PIVAČI GOSPE OD OTOKA	39687703653
17001275	Kulturno umjetničko društvo "Mravince"	93233050716
17001276	Kulturno umjetničko društvo "Zvonimir"	19964052569
17002680	UDRUGA "BLACA"	82432396034
17002618	UDRUGA ZA PROMICANJE VEDSKE KULTURE "ATMA"	38898901894
17003784	"Bratovština sv. Luke" - Kučine	3452960375
17004994	ETNO-EKO UDRUGA "KONISTRA"	69629852682
17001864	KARNEVALSKA UDRUGA "CIRIMIGINI"	43301910636
17001735	"VOKALISTI SALONE" - SOLIN	10762124189
17004474	Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj "Kosica"	11909489511
17004077	RONILAČKO EKOLOŠKI KLUB "SOLIN"	47669303097
17002923	UDRUGA "SOLINJANI"	37396914010
17002147	KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO KUČINE	65336518745
17005543	Kreativna udruga PAPALINE	86269298318
17005723	ZAVIČAJNA UDRUGA "SVETI MIHOVIL ŽUPE ODŽAK-ĆAIĆ"	60577664450
17005752	Društvo prijatelja solinske baštine	2930338610
17006142	"Svijet čarolije"	96615796
17006037	Udruga Kapljuč	90854767899
17006043	Oštrokondže	85425447040
17000910	Kulturno umjetničko društvo "Salona"	12562126202

17003938	Klapa "Glorijet"	53203795140
----------	------------------	-------------

Izvor: Ministarstvo provosuda i uprave, Registar udruga, 2021. (<https://registri.uprava.hr/#!udruga>)

Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njena zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog identiteta. Kulturnu baštinu čine: (i) pokretna i nepokretna kulturna dobra od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkog i znanstvenog značenja, (ii) arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru, (iii) nematerijalni oblici kulturne baštine i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva u prošlosti kao i (iv) dokumentacija i bibliografska baština i zgrade, odnosno prostori u kojima se trajno čuvaju ili izlažu kulturna dobra i dokumentacija o njima (Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, NN, 44/2017). Vrijednosti kulturne baštine prepoznajemo kao starosne, povijesne, kulturne, umjetničke i autentične.

Prema podacima Ministarstva kulture RH (2017.) na području RH registrirano je 6.372 kulturna dobra. Od toga ih je 1.153 u Splitsko – dalmatinskoj županiji, a 12 u Solinu.

Tablica 8. Popis kulturnih dobara na području grada Solina

Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Vrsta kulturnog dobra	Pravni status
Z-3936	Arheološka zona Solina	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
Z-6095	Arheološko nalazište crkva sv. Petra i Mojsija tzv. Šuplja crkva	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
Z-6129	Arheološko nalazište Dvorine	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
Z-5994	Arheološko nalazište „Ilirska Salona“	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
Z-6116	Arheološki lokalitet Rižinice	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
Z-6278	Arheološko nalazište "Crkvine"	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
Z-6273	Poluotok Vranjic - ruralna cjelina i kopnena arheološka zona s hidroarheološkom zonom	Arheologija	Zaštićeno kulturno dobro
Z-5924	Utvrda Gradina	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
Z-7244	Gašpina mlinica	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
Z-6912	Crkva sv. Martina biskupa	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
Z-6989	Prijemna zgrada na željezničkoj postaji Solin (Vranjic-Solin)	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
P-6038	Prijemna zgrada s pomoćnom građevinom na željezničkoj postaji Solin	Nepokretna pojedinačna	Preventivno zaštićeno dobro

Izvor: Ministarstvo kulture i medija, Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, 2021.
(<https://registar.kulturnadobra.hr/#/>)

Grad Solin nema strategiju upravljanja kulturnom baštinom, a ujedno njome izravno ni ne upravlja. Salonom, najvećim kulturnim resursom Grada, upravlja Arheološki muzej u Splitu (izrastao iz Salone, brine o zaštićenoj arheološkoj zoni Salone, danas žili kucavici Grada koja spaja Split i Klis), dok starohrvatskim lokalitetima upravlja Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, a sve to pod nadzorom Ministarstva kulture, odnosno Konzervatorskog odjela u Splitu.

Grad Solin upravlja Gradinom i ljetnom pozornicom koja je u vlasništvu RH i to preko Javne ustanove u kulturni „Zvonimir“ Solin. Grad je riješio imovinsko - pravne odnose za Gradinu, izradio glavni projekt te je putem Europskog fonda za regionalni razvoj, u sklopu projekta „Otvorene ljetne pozornice urbane aglomeracije Split“ revitalizirao prostor Gradine postavljanjem nove sklopive pozornice, pokretne krovne konstrukcije i montažnog gledališta s mogućnošću korištenja do 757 sjedećih mjesta kao i cjelokupne opreme rasvjete i razglasa pozornice te obnovom električnih instalacija. Revitalizacijom Gradine osigurani su dodatni sadržaji za lokalno stanovništvo kao nova pozornica za brojne koncerte i kazališne predstave u sklopu manifestacije Solinsko kulturno ljeto.

Kulturna baština je potencijal za oplemenjivanje života stanovnika Grada, te za diversifikaciju turističke ponude, stvaranje kulturno-povijesnog identiteta Grada. Sami povijesni razvoj Grada, nekada glavnoga grada jedne rimske provincije i njegovi važni spomenici, mogu postati osnova za preobrazbu identiteta Grada u grad kulturno - povijesnog bogatstva tj. identiteta. Neizostavno je danas promišljati i o manje klasičnom kulturnom potencijalu - industrijskom naslijeđu koje se može valorizirati, interpretirati i prezentirati kao kulturna baština i koji mogu prihvatiti kreativne i inovativne sadržaje s obzirom da nisu pod zaštitom.

2.4. Civilno društvo

Civilno društvo igra važnu ulogu osobito u zemljama mlade demokracije kao što je Hrvatska. Demokratska društva karakterizira supostojanje triju sektora: javnoga (država), privatnog (tržište) i građanskog (civilno društvo). Najkraće rečeno, civilno društvo jesu građani koji se aktivno i slobodno upliću u sve sfere društvenog djelovanja. Organizacije civilnog društva (udruge) nazivaju se dobrovoljnim, neovisnim, neprofitnim, nevladinim ili trećim sektorom. U svijetu se govori o NVS (nevladinom) sektoru, no pri tome postoji opasnost da se udruge pretvore u oporbu vlasti i zato udruge nisu treći sektor i ne može se govoriti o apsolutnoj nepovezanosti vlade i udruga jer vlada (bez obzira na političku orijentaciju) ulaže sredstva u rad neprofitnog sektora, ali to ne utječe na aktivnosti same organizacije. Udruge zapravo moraju surađivati s vladom i u idealnim uvjetima postići da ona odgovorno ispunjava svoja obećanja.

S obzirom da dobar dio programa socijalne države počiva na inicijativama udruga, njihova važnost za funkcioniranje države je neupitna. Jedno od važnih načela na kojima se temelje suvremena društva je načelo supsidijarnosti koje vezujemo uz udruge na sljedeći način. Načelo supsidijarnosti, u svojoj osnovi, znači da se aktualni problemi trebaju rješavati tamo gdje nastaju, na najnižoj razini, a tek ako ta niža socijalna jedinica nije u mogućnosti sa svojim resursima riješiti problem, onda se obraća većoj distanci. Dakle, ta neka osnovna jedinica bio bi pojedinac. On se pak u rješavanju svojih problema referira na svoju užu socijalnu okolicu, no najefikasniji način za postizanje napora je kroz udruživanje

s drugim građanima sličnih ili istih interesa. Prema Zakonu o udrugama (NN 74/2014) Udruga u smislu ovog Zakona je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih, odnosno pravnih osoba koje se, radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj, za humanitarna, socijalna, kulturna, odgojno-obrazovna, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom, a bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja.

Analiza civilnog društva na području grada Solina pokazuje visoku aktivnost građana u lokalnoj zajednici. Pri tome je na području Grada ukupno registrirano 180 aktivnih udruga (Ministarstvo Uprave, Registar Udruga, 2016.).

2.5. Sport

Prema zaključku analize stanja u okviru Strategije razvoja urbane aglomeracije Split (UAS), analiza sporta i sportske infrastrukture upućuje na nužnost da se kroz planski razvoj sustava sporta i tjelesnog vježbanja, kao i izgradnju javne sportske infrastrukture, pruži cjelovita i objedinjena dostupnost sportsko-rekreacijskih sadržaja u funkciji očuvanja i unaprjeđenja zdravlja cjelokupnoj populaciji, a posebice ranjivim skupinama stanovništva. Planiranje i uspostava sustava, putem provedenih mjera trebala bi rezultirati promocijom UAS kao područja zdravog i kvalitetnog življenja. Naslanjajući se na navedeno, analiza sportske infrastrukture i djelatnosti na području grada Solina polazi od identificiranja postojećih sportskih objekata i njihovih korisnika, te analize postojanja odgovarajućih sportskih klubova i sl. u okviru kojih se obavljaju sportske djelatnosti. Cilj analize je identificirati razinu razvijenosti sportske infrastrukture i djelatnosti, te utvrditi potrebe za unaprjeđenjem.

Prema dostavljenim podacima na području Solina nalaze se sportski objekti otvorenog i zatvorenog tipa. Pretežito vlasništvo objekata je gradsko, posebice objekata koje koriste djeca i građani, dok klubovi u pojedinim situacijama imaju koncesiju nad objektima. Popis objekata i prikaz navedenog dan je u sljedećoj tablici.

Tablica 9. Popis sportske infrastrukture na području grada Solina, stanje na dan 31.12.2020.

Mjesni odbor	Red. br.	Sportski objekt	Površina	Br.kom	Podloga	Kapacitet	Korisnici	Vlasništvo
MO Vranjic	1	Sportski centar u Vranjicu: 1. Nogometno igralište NK Omladinac	100mx60m	1	Trava	900	NK Omladinac	Grad Solin
	2	2. Pomoćno nogometno igralište	100m×60m	1	Umjetna trava	/	NK Omladinac, NK Sloga, NK Solin za treninge	Grad Solin
	3	3. Malonogometno igralište	40m×20m	1	Umjetna trava	300	NK Omladinac, individualci, djeca	Grad Solin
	4	4. Malonogometno igralište (kavez)	13m×8m	1	Umjetna trava	300	Individualci, djeca	Grad Solin

	5	Sportski objekt Meterize: 1. Malonogometno igralište	40m×20m	1	Beton	300	Individualci, djeca	Grad Solin
	6	2. Rukometno igralište	40m×15m	1	Beton	300	Individualci, djeca	Grad Solin
	7	3. Malonogometno igralište (kavez)	12m×8m	1	Umjetna trava	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	8	Meterize dječje igralište 1	12m×10m	1	Trava	/	Djeca	Grad Solin
	9	Meterize dječje igralište 2	10m×10m	1	Trava	/	Djeca	Grad Solin
	10	Meterize bočalište	40m×4m	1	Žalo	/	Individualci	Grad Solin
	11	Prostorije ŠRK Vraljic	20m ²	1	/	/	Športski ribolovni klub Vranjic	Grad Solin
	12	Prostorije ŠRND Jadro	110m ²	1	/	/	Športsko ribolovno nautičko društvo "Jadro"	Grad Solin
MO Centar	13	Dječje igralište Zvonimirova ulica	400m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin
	14	Nogometno igralište NK Solin	100m×60m	1	Trava	1.500	NK Solin	Grad Solin
	15	Malonogometno igralište (u sklopu igrališta NK Solin)	20m×20m	1	Umjetna trava	/	NK Solin -mlađi uzrasti za trening	Grad Solin
	16	Dječje igralište park Širina, Zvonimirova ulica	300m ²	1	Zemlja	/	Djeca	Grad Solin
	17	Mini street workout teren park Širina, Zvonimirova ulica	30m ²	1	Guma	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	18	Bočalište Put Majdana 3	40m×4m	1	Žalo	/	Individualci	Grad Solin
	19	Dječje igralište Ulica Don Frane Bulića	200m ²	1	Trava	/	Djeca	Grad Solin
	20	Kombinirano igralište OŠ don Lovre Katić	40m×20m	1	Beton	/	Individualci, djeca	Županija SD
	21	Dvorana OŠ Don Lovre Katić	40m×20m	1	Parket	/	Školska djeca	Županija SD
	22	Gradska sportska dvorana Bilankuša	800 m ²	1	Parket	840	Klubovi, individualci, djeca	Grad Solin
	23	Street workout teren Zvonimirova ulica (kod MUP-a)	100m ²	1	Trava	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	24	Bočalište Poljaci	40m×4m	1	Žalo	/	Individualci	Grad Solin
MO Srednja strana	25	Košarkaško igralište Kozjačka ulica	200m ²	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	26	Dječje igralište Kozjačka ulica	20m×10m	1	Beton	/	Djeca	Grad Solin
	27	Dječje igralište ispod župe Solinskih mučenika	300m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin

	28	Dječje igralište Bubići	100m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin
	29	Dječje igralište Čeprljinac	80m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin
	30	Košarkaško igralište Čeprljinac	20m×10m	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	31	Košarkaško igralište Ulica Braće Radić	20m×15m	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	32	Malonogometno igralište Bubići	40m×20m	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	33	Street workout teren ispod župe Solinskih mučenika	100m ²	1	Riječni oblutak	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	34	Bočalište Bubići	40m×5m	3	Žalo	/	Individualci	Grad Solin
MO Rupotina	35	Kombinirano igralište početak Ulice Ante Starčevića	40m×20m	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	36	Dječje igralište 1 početak Ulice Ante Starčevića	80m ²	1	Trava	/	Djeca	Grad Solin
	37	Bočalište	40m×4m	1	Žalo	/	Individualci	Grad Solin
	38	Košarkaško igralište Ulica Ante Starčevića	10m×10m	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	39	Dječje igralište 2 Ulica Ante Starčevića	60m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin
	40	Malonogometno igralište	18m×10m	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin
MO Kućine	41	Dječje igralište Prilaz M. Vidoševića 9	50m ²	1	Trava	/	Djeca	Grad Solin
	42	Kombinirano igralište OŠ Kućine	100m ²	1	Beton		Individualci, djeca	Županija SD
	43	Malonogometno igralište Podine	40m×20m	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin
MO Mravince	44	Nogometno igralište NK Sloga	100m×60m	1	Trava	500	Nk Sloga	Grad Solin
	45	Strelište u Mravincima		1	Trava	/	Streljački klub "Mravince"	Grad Solin
	46	Bočalište	40m×4m	2	Žalo	/	Individualci	Grad Solin
	47	Košarkaško igralište Majdan	20m×10m	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin
	48	Dvorana Gimnastički klub Salto u Majdanu	300m ²	1	Parket	/	Gimnastički klub Salto	RH
	49	Dvorana Boksackog kluba Salona u Majdanu	80m ²	1	Parket	/	Boksacki klub "Salona"	RH
	50	Dječje igralište Mravince centar	50m ²	1	Zemlja	/	Djeca	Grad Solin
MO Sveti Kajo	51	Bočalište u Ulici Solinske mladeži	40m×4m	2	Žalo	/	Individualci	Grad Solin
	52	Bočalište u Ulici Nenada Režića	40m×4m	1	Žalo	/	Individualci	Grad Solin

	53	Bočalište u Ulici J. Kljakovića Šantića	40m×4m	1	Žalo	/	Individualci	Grad Solin	
	54	Bočalište Draškovićeve ulica	40m×4m	1	Žalo	/	Individualci	Grad Solin	
	55	Kombinirano igralište Sv. Kajo	40m×20m	1	Beton	/	Djeca, individualci	Grad Solin	
	56	Malonogometno igralište Bunje	40m×20m	1	Beton	/	Djeca, individualci	Grad Solin	
	57	Streljana Mrtvenice na Kozjaku	1.500m ²	1	Trava	/	Streljački klub "Voljak"	Cemex	
	58	Školska dvorana OŠ Vjekoslav Parać	500m ²	1	Parket	/	Škola, klubovi, individualci	Županija SD	
	59	Dječje igralište Bunje	80m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin	
	60	Dječje igralište Jajići	80m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin	
	61	Dječje igralište ispod župe Sv. Kajo	100m ²	1	Trava	/	Djeca	Grad Solin	
	62	Dječje igralište Ulica Barišići	300m ²	1	Trava	/	Djeca	Grad Solin	
	63	Dječje igralište Ulica J. Kljakovića Šantića	80m ²	1	Zemlja	/	Djeca	Grad Solin	
	64	Dječje igralište Ulica Solinske mladeži	80m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin	
	MO Priko vode	65	Dječje igralište Arapovac	400m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin
		66	Dječje igralište Držićeva ulica	200m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin
67		Dječje igralište Ulica P. Krešimira IV.	150m ²	1	Riječni oblutak	/	Djeca	Grad Solin	
68		Sportska dvorana Arapovac	900m ²	1	Parket	900	Klubovi, individualci, djaca, škola	Županija SD	
69		Košarkaško igralište Ulica P. Krešimira IV.	200m ²	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin	
70		Street workout teren Arapovac	150m ²	1		/	Individualci, djeca	Grad Solin	
71		Malonogometno igralište Put mira	40m×20m	1	Beton	/	Individualci, djeca	Grad Solin	
72		Dječje igralište Put mira	80m ²	1	Zemlja	/	Djeca	Grad Solin	
73		Prostorije Gradskog šahovskog kluba "Solin-Cemex"	110m ²	1	Parket		Gradski šahovski klub "Solin-Cemex"	Grad Solin	
74		Bočalište Ulica Put mira	40m×4m	2	Žalo	/	Individualci	Grad Solin	
75		Vježbalište kluba dizača utega	300m ²	1	Guma	/	Športski dizački klub "Solin"	Grad Solin	
76		Kombinirano igralište Arapovac	40m×20m	1	Beton	300	Individualci, djeca	Grad Solin	
77		Teniski tereni kod Coca Cole	23m×8m	5	Zemlja	/	Klub, individualci	Grad Solin	

78	Teniski teren kod Coca Cole	23m×8m	1	Beton	/	Klub, individualci	Grad Solin
79	Streljački centar "Dalmacijacement"	1.000m ²	1	Parket/beton	/	Streljačko društvo "Dalmacijacement"	Grad Solin

Analiza sportske djelatnosti pokazuje visoki udio udruga koje su registrirane za sportsku djelatnost u ukupnom broju udruga na području grada Solina. Sportske aktivnosti na prostoru grada Solina su brojne te obuhvaćaju različita područja sporta. Solinska zajednica športova (SZŠ) broji ukupno preko 2 tisuće članova, te uključuje 28 sportskih klubova, a od ukupnog broja članova njih preko 1.400 se natječe. Sport je perspektivna društvena aktivnost Grada. Međutim, analiza isto tako pokazuje nužnost ulaganja u sportsku infrastrukturu otvorenog i zatvorenog tipa. U nastavku je dan popis svih udruga u Gradu registriranih u području sporta.

Tablica 10. Popis udruga koje su registrirane u području sporta u gradu Solinu

Registracijski broj	Naziv	OIB
17005236	Trail i trekking klub Strka	52336712302
17005296	JEDRILIČARSKI KLUB "SALONA"	37546909243
17002911	BOKSAČKI KLUB "SALONA"	65375264951
17003787	TAEKWONDO KLUB "SALONA"	92741390231
17000060	Kickboxing klub "THUNDERMAN GYM"	93805749749
17000922	Nogometni klub "SOLIN" Solin	27936447037
17000055	Rukometni klub "PETASON-VRANJIC"	83946646964
17000042	Ženski košarkaški klub "Salona"	49199304418
17000045	Streljačko društvo "Dalmacijacement" Solin	42187704664
17000046	Tenis klub "Dalmacijacement" Solin	26215535314
17000048	Streljački klub "Voljak" Solin	85107786861
17001372	Streljački klub "Mravince"	82275700699
17001384	Auto klub "Solin"	54287570830
17001810	ŠPORTSKI DIZAČKI KLUB SOLIN	22164450947
17001271	Nogometni klub "Omladinac"	70013845736
17001273	JUDO KLUB "SOLIN"	37827369278
17003256	TAEKWONDO KLUB SOLIN	61804201277
17003279	Odbojkaški klub "SOLIN"	72195048690
17002647	Vaterpolo klub SALONA	17321567918
17004538	TWIRLING KLUB "SALONA"	10687425717
17000927	KOŠARKAŠKI KLUB SOLIN	24571063601
17000906	Malonogometni klub "VETERANI SALONE"	49069299309
17000907	RUKOMETNI KLUB SOLIN	19782893396
17001803	KARATE KLUB "DALMACIJA-CEMENT"	6037673147
17000673	Streljački savez Splitsko-dalmatinske županije	42168406520
17005093	RUKOMETNI KLUB "JADRO"	36961609020

17004077	RONILAČKO EKOLOŠKI KLUB "SOLIN"	47669303097
17002723	PIKADO KLUB "ARENA"	43532643109
17003147	Športski plesni klub Fontana	754605411
17003042	Atletski klub "Solin"	85540269780
17002353	JUDO KLUB "JADRO"	82085384253
17003275	BOČARSKI KLUB "SALONA"	27576940276
17005388	PIKADO KLUB SOLIN	59706689869
17005234	WING CHUN KUNG FU "ŽELJEZNA ŠAKA"	81032647285
17002610	GIMNASTIČKI KLUB "SALTO" SOLIN	20174209765
17005615	PIKADO KLUB "LIGHT"	94406223880
17005738	BOČARSKI KLUB "PRIKO VODE"	51319743684
17005748	PIKADO KLUB "APOLLO"	23743978084
17005555	PIKADO KLUB "AS-SOLIN"	26107861655
17005556	PIKADO KLUB "SOLINSKI PIKADO"	10071593106
17000925	GRADSKI ŠAHOVSKI KLUB "SOLIN-CEMEX"	21230090208
17005985	STRELIČARSKI KLUB DELTA	6581678448
17006098	Bočarski Raffa klub Solin	76877522247
17005805	Padobranski klub "Skydive Dalmatia"	93376416118
17005027	MALONOGOMETNI KLUB "SOLIN 1980"	81475462666
17006117	MALONOGOMETNI KLUB ROYAL SPORT KUČINE	34746841017
17000913	Športsko ribolovno društvo "Jadro"	52443190359
17006171	Moto klub "MIRAKUL RIDERS DALMACIJA"	59844844281
17003808	Moto klub "Cap-cap"	48286133557
17006246	PIKADO KLUB "theBasementPUB - AS"	51917934547
17006327	Udruga sportske rekreacije "Sport za sve"	74362711886
17005015	Gimnastički klub Gymsolin	7615566853

2.6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

2.6.1. Zdravstvena zaštita

Na osnovi odredbi članka 24. Zakona o zdravstvenoj zaštiti zdravstvena djelatnost u RH obavlja se na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini te na razini zdravstvenih zavoda. Zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja na primarnoj razini osigurane osobe Zavoda ostvaruju na osnovi slobodnog izbora doktora medicine i doktora stomatologije, u pravilu, prema mjestu stanovanja, a prema odredbama općih akata Zavoda. Zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja na sekundarnoj i tercijarnoj razini osigurane osobe Zavoda ostvaruju osnovom uputnice izabranog ugovornog doktora primarne zdravstvene zaštite. Zdravstvena zaštita iz obveznog zdravstvenog osiguranja na razini zdravstvenih zavoda provodi se na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite te putem posebnih programa.

Zdravstvena zaštita na primarnoj razini pruža se kroz djelatnosti: opće/obiteljske medicine, zdravstvene zaštite predškolske djece, zdravstvene zaštite žena, patronažne zdravstvene zaštite,

zdravstvene njege u kući bolesnika, stomatološke zdravstvene zaštite (polivalentne), higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite, preventivno-odgojnih mjera za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata, laboratorijske dijagnostike, ljekarništva i hitne medicinske pomoći. Zdravstvena djelatnost na sekundarnoj razini obuhvaća specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu i bolničku zdravstvenu zaštitu. Zdravstvena djelatnost na tercijarnoj razini obuhvaća obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konzilijarnih i bolničkih djelatnosti.

U nastavku se daje analiza sustava zdravstvene zaštite i dostupnost njegovih usluga na području grada Solina na temelju dostupnih podataka Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO, 2021.) i analize situacije na terenu.

Od zdravstvenih ustanova u gradu Solinu djeluju ustanove primarne zdravstvene zaštite dok ustanove sekundarne i tercijarne zaštite nema (najbliža ustanova tercijarne zaštite je Klinički bolnički centar Split (KBC). U primarnoj zdravstvenoj zaštiti djeluje Dom zdravlja (DZ) Solin s ordinacijama opće/obiteljske medicine, zdravstvene zaštite dojenčadi i predškolske djece, zdravstvene zaštite žena, dentalne medicine te biokemijski laboratorij. Na istoj adresi u DZ Solin djeluje Ustanova za hitnu medicinsku pomoć i Zavod za javno zdravstvo sa Službom za školsku i sveučilišnu medicinu.

Primarna zdravstvena zaštita predstavlja mjesto za prvi osobni kontakt stanovništva/oboljelih s doktorima te se ostvaruje kroz odgovarajuće djelatnosti i to: opća medicina, dentalna medicina, pedijatrija i ginekologija.

Na području grada Solina u PM sudjeluje oko 27 liječničkih timova koji imaju sklopljen ugovor sa HZZO. Od toga 11 timova opće medicine, 12 timova dentalne medicine i po dva tima pedijatrijske zaštite i zdravstvene zaštite žena (HZZO, 2021.).

Prema Mreži ugovorenih sadržaja primarne medicine (HZZO, 2021.) Solin ima jedan ugovoreni tim manje od potrebnih u oblasti dentalne medicine, dok su ostali ugovoreni timovi na razini definiranih potrebnih timova od strane HZZO-a. Od usluga opće/obiteljske medicine većina liječnika rade kao koncesionari, dok ih je dvoje pod ugovorom s Domom zdravlja (DZ), a ukupno njih 7 obavlja djelatnost u objektu DZ Solin. Liječnici u općoj medicini imaju 19.681 osiguranika, u prosjeku 1.789 osiguranika po liječniku. U djelatnosti dentalne medicine ukupno je 19.995 osiguranika, a od 12 timova tri tima rade pod ugovorom s DZ Solin. Kod pedijatrijske zaštite broj osiguranika iznosi 3.075, oba pedijatra su koncesionari i rade u objektu DZ Solin. U zdravstvenoj zaštiti žena je 10.529 osiguranih osoba, pri čemu je jedan liječnik koncesionar, a drugi radi pod ugovorom s DZ i pruža uslugu u objektu DZ Solin.

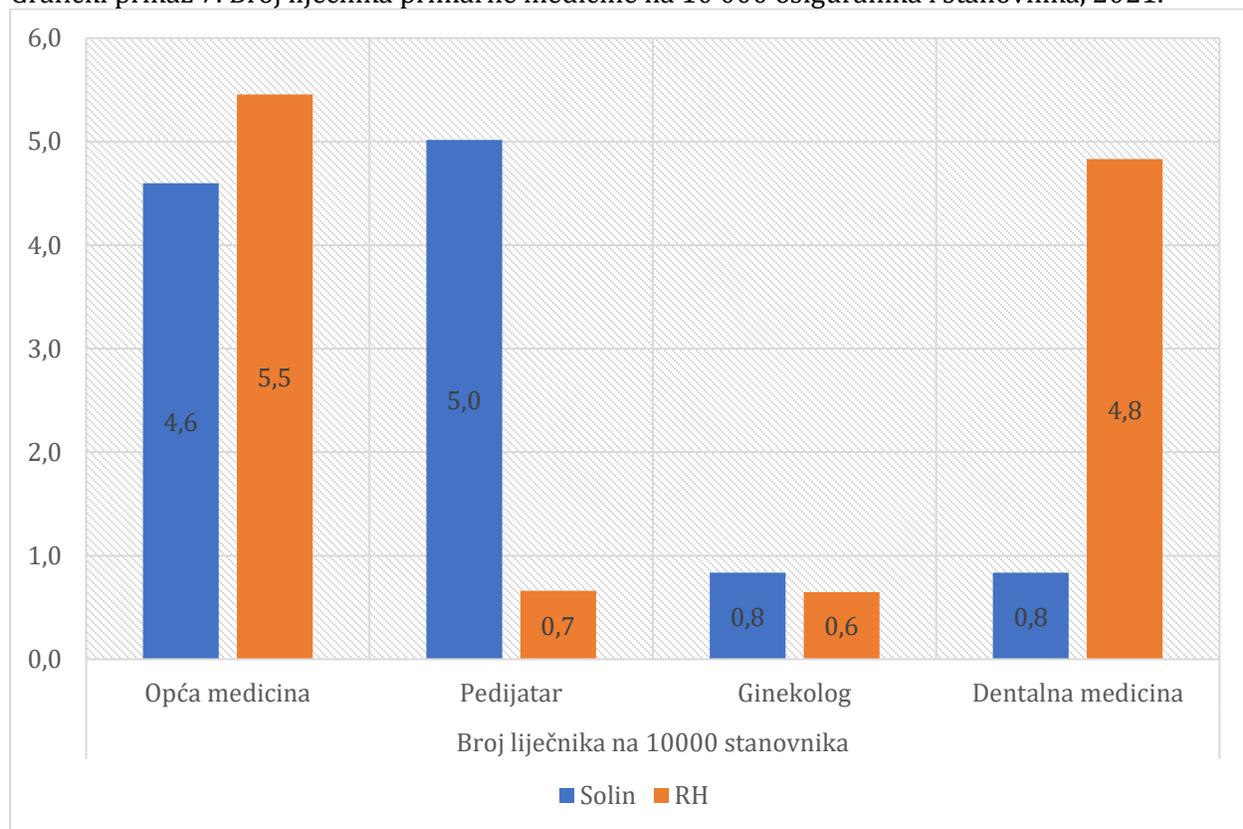
S obzirom da se većina djelatnosti u sustavu primarne zdravstvene zaštite odvija u prostorijama DZ Solin, potrebna su dodatna ulaganja kako bi se kvaliteta prostora održavala na odgovarajućoj razini.

Tablica 11. Liječnici u primarnoj medicini u gradu Solinu, stanje 2021.

Naziv	Naziv djelat.	Status ordinacije	Broj osig.	Ulica
O.DZ Split.-Dalm.žup. lok.Solin-om.	opća	DZ	1483	Ulica dr. Martina Žižića 6
O.DZ Split.-Dalm.žup. lok.Solin-om.	opća	DZ	1723	Ulica dr. Martina Žižića 6
P.O.Boljat dr Mia - opća med.	opća	Privatna praksa	2096	Ulica Petra Krešimira 34
P.O.Gabrić Škaro dr.Marija - opća med.	opća	Privatna praksa	2028	Ulica Marina Držića 23A
P.O.Mamić dr.Dražana - opća med.	opća	Privatna praksa	2113	Ulica Solinske mladeži 69F
P.O.Brekalo dr.Smiljana - opća med.	opća	Privatna praksa	1679	Ulica dr. Martina Žižića 6
P.O.Drnas dr.Mira - opća med.	opća	Privatna praksa	1462	Ulica dr. Martina Žižića 6
P.O.Katić Vego dr.Fani - opća med.	opća	Privatna praksa	1923	Ulica dr. Martina Žižića 6
P.O.Silić dr.Ana - opća med.	opća	Privatna praksa	1138	Obala pomoraca 62
P.O.Stupalo dr.Željana - opća med.	opća	Privatna praksa	1755	Ulica dr. Martina Žižića 6
P.O.Vukušić Toth dr.Vanja - opća med.	opća	Privatna praksa	2281	Ulica dr. Martina Žižića 6
O.DZ Split.-Dalm.žup. lok.Solin-ped.	pedijatar	DZ	1308	Ulica dr. Martina Žižića 6
P.O.Obradović mr.sc.prim.Katica - pedijatar	pedijatar	Privatna praksa	1767	Ulica dr. Martina Žižića 6
O.DZ Split.-Dalm.žup. lok.Split-gin.	ginekolog	DZ	4994	Ulica dr. Martina Žižića 6
P.O.Pejković dr.Lidija - ginekolog	ginekolog	Privatna praksa	5535	Ulica Petra Krešimira 34
O.DZ Split.-Dalm.žup. lok.Split-stom.	dent.med	DZ	1750	Ulica dr. Martina Žižića 6
O.DZ Split.-Dalm.žup. lok.Solin-stom.	dent.med	DZ	1681	Ulica dr. Martina Žižića 6
O.DZ Split.-Dalm.žup. lok.Solin-stom.	dent.med	DZ	2191	Ulica dr. Martina Žižića 6
P.O.Brkljačić dr.Miranda - stomatolog	dent.med	Privatna praksa	2151	Ulica kralja Zvonimira 16
P.O.Bučan dr.Josip - stomatolog	dent.med	Privatna praksa	1474	Ulica kralja Zvonimira 16
P.O.Caktaš dr.Dino - stomatolog	dent.med	Privatna praksa	643	Ulica kralja Zvonimira 14B
P.O.Dvornik dr.Boran - stomatolog	dent.med	Privatna praksa	1532	Ulica kralja Zvonimira 33
P.O.Gašpar dr.Luka - stomatolog	dent.med	Privatna praksa	1174	Zoranićeva ulica 61A
P.O.Podrug dr.Vladimir - stomatolog	dent.med	Privatna praksa	1787	Ulica Petra Krešimira 104
P.O.Vukmanović dr.Robert - stomatolog	dent.med	Privatna praksa	1851	Ulica Marina Držića 2
P.O.Zrnčić dr.Mirela - stomatolog	dent.med	Privatna praksa	1766	Ulica Solinske mladeži 69E
P.O.Rešetar Šimović dr.Dajana - stomatolog	dent.med	Privatna praksa	1995	Ulica dr. Martina Žižića 6

Analizirajući pojedinačno pokazatelj broja liječnika opće/obiteljske medicine (OM) na 10.000 stanovnika koji se koristi za međunarodnu usporedbu dostupnosti zdravstvene zaštite na primarnoj razini, Solin se sa vrijednošću ovoga pokazatelja u 2021. godini od približno 4,6 liječnika opće medicine na 10.000 stanovnika nalazi ispod prosjeka Republike Hrvatske koji iznosi 5,54.

Grafički prikaz 7. Broj liječnika primarne medicine na 10 000 osiguranika i stanovnika, 2021.

2.6.2. Socijalna skrb

Na području Grada djeluje Centar za socijalnu skrb – Podružnica Solin koja je mjesno nadležna za grad Solin te područja općina Klis, Dugopolje i Muć s pripadajućim naseljima.

Prema podacima Centra, broj korisnika minimalne zajamčene naknade Centra za socijalnu skrb – Podružnica Solin (za područje grada Solina i općina Klis, Dugopolje i Muć s pripadajućim naseljima) u proteklih 5 godina se smanjio s 260 na 219, što je smanjenje za 15,77%. Zajamčena minimalna naknada je osnovno pravo u socijalnoj skrbi samca ili obitelji koji nemaju sredstva za održavanje ni imovine iz kojeg bi mogli osigurati održavanje. Među ovom kategorijom je dosta radno nesposobnih osoba koje nemaju mogućnosti uključiti se u sustav rada i oni su trajni korisnici ovog vida skrbi.

Tablica 12. Broj korisnika i prava u socijalnoj skrbi CZSS – Podružnica Solin po godinama, 2016.-2020.

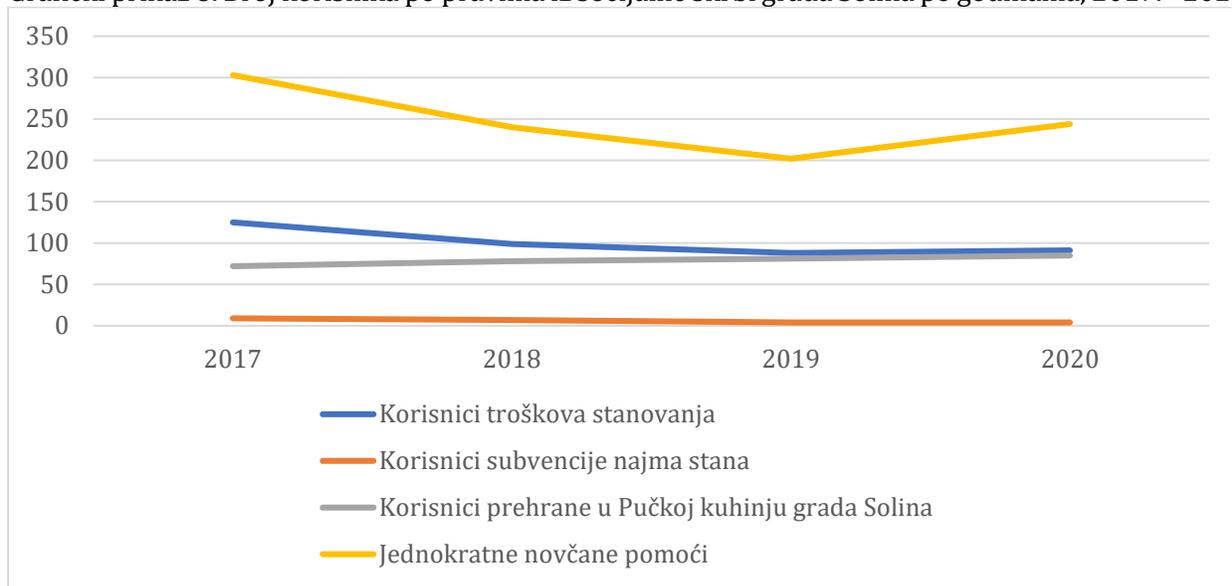
Pravo u socijalnoj skrbi	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Zajamčena minimalna naknada (samaca i kućanstava)	260	255	249	221	219
Naknada za osobne potrebe korisnika smještaja	12	-	35	38	61
Jednokratna naknada	332	211	318	257	218
Osobna invalidnina	275	326	401	492	536
Doplatak za pomoć i njegu	682	744	734	879	1.036
Status roditelja njegovatelja ili njegovatelj	27	29	30	37	41
Naknada do zaposlenja	7	6	7	8	7

Izvor: *Godišnja statistička izvješća o primijenjenim pravima socijalne skrbi za 2016.-2020.*, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Prema podacima iz prethodne tablice, osim smanjenja broj korisnika zajamčene minimalne naknade, smanjio se i broj korisnika jednokratne novčane pomoći, sa 332 na 218, što je smanjenje za 34,34%. Trendovi u zadnjih 5 godina pokazuju rast korisnika osobne invalidnine, a objašnjenje se može pronaći u promjeni Zakona o socijalnoj skrbi prema kojem su ranijih godina prava na osobnu invalidninu imale samo maloljetne osobe, a izmjenom Zakona to pravo mogu koristiti i odrasle teško bolesne osobe. Podaci o rastu broj korisnika osobne invalidnine i korisnika doplatka za pomoć i njegu ukazuju na snažniju potrebu razvoja izvaninstitucionalnih oblika skrbi, osobito kroz pomoć i njegu u kući.

Osim pomoći koju osigurava Zakon o socijalnoj skrbi, i Grad Solin kroz svoju djelatnost osigurava socijalnu skrb stanovnicima. U nastavku se analizira kretanje broja korisnika socijalne skrbi Grada po osnovnim kategorijama pomoći koje se ostvaruju.

Grafički prikaz 8. Broj korisnika po pravima iz socijalne skrbi grada Solina po godinama, 2017. - 2020.

Ukupni broj korisnika socijalne skrbi Grada (po vrsti skrbi i kategoriji korisnika) za razdoblje 2017.-2020. je pao za 16,70% u 2020. u odnosu na 2016., s povremenim oscilacijama rasta i pada u broju korisnika po različitim kategorijama pomoći. Najveći je broj korisnika jednokratne novčane pomoći, zatim slijede korisnici novčane naknade za opremu novorođenog djeteta, te korisnici subvencioniranja troškova stanovanja.

Skrb o starijim i nemoćnim osobama na području Solina moguće je osigurati kroz privatne domove za starije i nemoćne osobe koji djeluju na području Grada i to su: Dom za starije i nemoćne osobe „Mirni kutak“, Dom za starije i nemoćne Vranjic ili u županijske domove za starije i nemoćne izvan Solina (pri čemu je potrebno naglasiti da su privatni domovi nepovoljniji cijenom te se stoga stanovnici grada Solina za koje je potrebna skrb smještaju u županijske domove izvan područja grada Solina).

S obzirom na navedeno u nastavku se analizira dostupnost usluga udruga koje su registrirane za socijalnu djelatnost. Svaki oblik ustanove, kao i sama bit djelovanja ustanove, je specifičan s obzirom na skupinu socijalno ugroženih kojima je posvećen. Na području grada Solina u 2021. registrirano je 20 udruga, registrirano za barem jednu od kategorija socijalne djelatnosti.

Tablica 13. Udruge registrirane u području djelovanja Socijalna djelatnost na području grada Solina

Reg. broj	Naziv	Sjedište	OIB
17000296	"HRVATSKI CRVENI KRIŽ -ZAJEDNICA UDRUGA DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE"	Petra Krešimira IV 31A, Solin	88057796590
17002430	DRUŠTVO OBOLJELIH OD AZBESTNE BOLESTI I OSTALIH ŽRTAVA AZBESTA "BIGLOVI AZBESTA"	Krešimirova 26, Vranjic	83861903824
17005168	GRADSKI OGRANAK UDRUGE HRVATSKIH DRAGOVOLJACA DOMOVINSKOG RATA GRADA SOLINA	Kralja Zvonimira 121, Solin	99811641841

17000919	HRVATSKI CRVENI KRIŽ GRADSKO DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA SOLIN	Petra Krešimira IV 31A, Solin	99903213169
17001639	LIONS KLUB "SALONA" SOLIN	Kralja Zvonimira 50, Solin	35742792030
17004128	MATICA UMIROVLJENIKA GRADA SOLINA	Zvonimirova 71, Solin	47600202190
17004721	Poduzetnički centar Solin	Braće Radića 32A, Solin	71483769005
17005034	RETO CENTAR TEHNIKA	Salonitanska 14, Solin	12464121100
17005032	RETO CENTAR ŽENE, MAJKE I DJECA	Salonitanska 14, Solin	24630080686
17003302	ROTARY KLUB SOLIN	Ulica Kralja Zvonimira 50, Solin	61536410059
17004010	Udruga "DUGA"	Zvonimirova 75, Solin	2451305644
17002616	UDRUGA GLUHIH I NAGLUHIH OSOBA "SVJETLOST"	Kralja Zvonimira 50, Solin	44832399396
17005473	UDRUGA HRVATSKIH BRANITELJA "SVETI KAJO"	Solinske mladeži 69F, Solin	98055684133
17005099	UDRUGA HRVATSKIH BRANITELJA LIJEČENIH OD PTSP SOLIN	Ulica Kralja Zvonimira 50, Solin	50103768765
17002055	UDRUGA RODITELJA DJECE S POTEŠKOĆAMA U RAZVOJU Moje dijete SOLIN	Zvonimirova 117E, Solin	47312129770
17000911	Udruga roditelja sa četvero i više djece	Kralja Zvonimira 71, Solin	53714880152
17004044	Udruga za promicanje kršćanskog načina življenja - "SVE TI CVITALO"	Marka Marulića 66, Mravince	34854081507
17002618	UDRUGA ZA PROMICANJE VEDSKE KULTURE "ATMA"	Put Salone 31, Solin	38898901894
17000921	Udruga za zaštitu okoliša i unaprijeđenje kulture življenja "Život" Sv. Kajo-Solin	Solinske mladeži 17, Solin	25281475145
17001651	UDRUGA ŽENA LIJEČENIH NA DOJCI "SALONITANKA" - SOLIN	Kralja Zvonimira 50, Solin	20641799871

Izvor: Ministarstvo pravosuđa i uprave, Registar udruga, 2021. (<https://registri.uprava.hr/#!udruge>)

Za skrb o skoro svim kategorijama korisnika socijalne skrbi registrirana je udruga Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Solin.

3. Gospodarstvo

3.1. Indeks razvijenosti

Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju provodi se postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema indeksu razvijenosti. Indeks razvijenosti kompozitni je kompozitni pokazatelj koji se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno - gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u određenom razdoblju. Za izračun indeksa razvijenosti koriste se slijedeći pokazatelji:

- ✓ prosječni dohodak po stanovniku,
- ✓ prosječni izvorni prihodi po stanovniku,
- ✓ prosječna stopa nezaposlenosti,
- ✓ opće kretanje stanovništva,
- ✓ stupanj obrazovanosti stanovništva (teritorijalno obrazovanje)
- ✓ indeks starenja.

Razvrstavanje odnosno kategoriziranje svih teritorijalnih jedinica prema razvijenosti temelji se na suvremenom shvaćanju regionalne politike koja, premda koncentrirana na najmanje razvijena područja, potiče razvoj cjelokupnog državnog teritorija. Grad Solin nalazi se u skupini iznad prosječno razvijenih jedinica lokalne samouprave i smjestio se na 64. mjesto od 556 jedinica lokalne samouprave. Naime, prema Tablici br.13 Grad Solin pripada u sedmu skupinu po indeksu razvijenosti, dok cjelokupna Splitsko-dalmatinska županija pripada trećoj skupini, što ukazuje na činjenicu da je Solin iznadprosječno razvijen u odnosu na druge JLS Županije.

Tablica 14. Indeks razvijenosti grada Solina i Splitsko-dalmatinske županije

Područje	Indeks razvijenosti	Skupina	Prosječni dohodak po stanovniku	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva	Indeks starenja
Solin	107,607%	VII.	26.550,3	2.772,91	0,185632	119,609	58,4
Splitsko – dalmatinska županija	104,004	III.	27.463,7	3.414,36	0,208281	100,567	102,3

Prema podacima Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, a prikazanima u prethodnoj tablici prosječni dohodak po stanovniku iznosi 26.550,3 što je niže od prosjeka Županije (27.463,7). Također, prosječni izvorni prihodi po stanovniku su u nižem iznosu nego što je to na razni Županije. Međutim, prosječna stopa nezaposlenosti je niža od prosjeka Županije, pa uz prisutan pozitivan trend kretanja stanovništva (119,609) možemo zaključiti na napredak u pokazatelju razvijenosti za grad Solin. Nadalje, pokazatelj indeks starenja od 58,4 u odnosu na 102,3 koliko iznosi na razini Županije, ukazuje da stanovništvo još uvijek nije zašlo u proces starenja.

Uspoređujući dinamiku kretanja indeksa razvijenosti odnosno njegovih pokazatelja, prosječni dohodak po stanovniku i prosječni izvorni prihodi po stanovniku ukazuju na blagi rast (2,54% odnosno 3,79%), dok stopa nezaposlenosti bilježi pad, možemo zaključiti na napredak i potvrdu da se grad Solin nalazi u skupini iznad prosječno razvijenih jedinica lokalne samouprave.

3.2. Tržište rada

Prema izvješću Hrvatskog zavoda za zapošljavanje iz listopada 2021. godine, 1.762 osobe su nezaposlene, što čini 18,56% u ukupnom udjelu radno sposobnog stanovništva. Od toga veći dio nezaposlenog stanovništva čine žene (944), sa udjelom od 53,6%.

Tablica 15. Broj nezaposlenih i zaposlenih na području grada Solina i Splitsko – dalmatinske županije u listopadu 2021. godine

Naziv	Novoprijavljeni			Nezaposlene osobe			Zaposleni s evidencije na temelju radnog odnosa			Traženi radnici prema mjestu zaprimanja prijave
	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno
Solin	240	105	135	1.762	818	944	147	53	94	156
Županija Splitsko - dalmatinska	4.193	1.871	2.322	22.705	10.426	12.279	1.595	732	863	2.108

Usporedbe radi, gotovo identični su podaci i na prostoru Splitsko – dalmatinske županije gdje 54%-tni udio u ukupnom broju nezaposlenih osoba čine žene. S druge strane, ukupan broj zaposlenih na kraju 2020.-te godine je iznosi 10.863 šta je povećanje za 8,42% u odnosu na 2019. godinu kada je bilo ukupno 10.019 zaposlenih građana. Navedeno je usko vezano s povećanim brojem registriranih, aktivnih, poslovnih subjekata prema podacima iz točke 3.3. Poduzetništvo.

3.3. Poduzetništvo

Na području grada Solina, na kraju mjeseca studenog 2021. godine, bilo je ukupno registrirano 1.202 poslovnih subjekata, što je za 20,1% više nego na kraju 2020-te godine odnosno više za 92,94% u odnosu na 2016.-tu godinu.

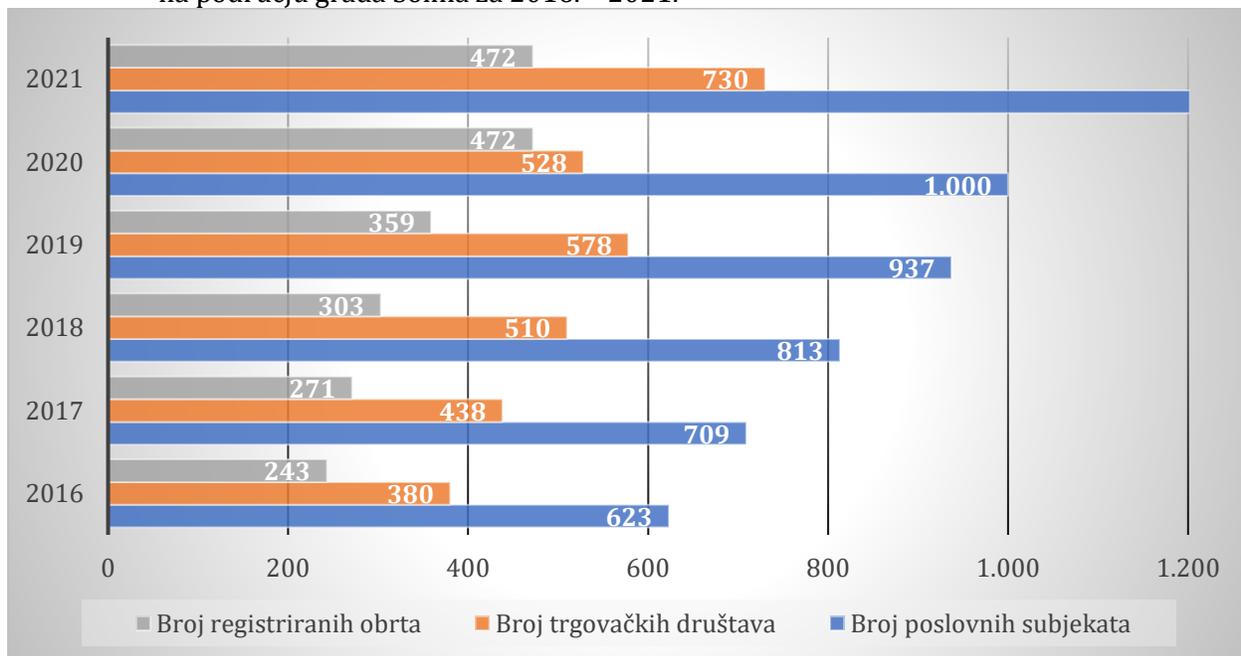
Tablica 16. Broj registriranih poslovnih subjekata na području grada Solina za 2016. – 2021.

Opis stavke	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Broj poslovnih subjekata	623	709	813	937	1.000	1.202
Promjena +/- u odnosu na prethodnu godinu		13,8%	14,7%	15,3%	6,7%	20,2%
Broj trgovačkih društava	380	438	510	578	528	730
Promjena u odnosu na prethodnu godinu		15,3%	16,4%	13,3%	-8,7%	38,3%
Broj registriranih obrta	243	271	303	359	472	472
Promjena +/- u odnosu na prethodnu godinu		11,5%	11,8%	18,5%	31,5%	0%

Izvor: podaci iz FinInfo

Važno je napomenuti kako u periodu 2016. – 2021. dolazi do promjene broja registriranih poslovnih subjekata, a koji je u porastu. Broj registriranih poslovnih subjekata u 2021. godini, u odnosu na 2016. godinu, porastao je za 579 ili 92,9%. Usporedno s tim, rastao je i broj novoregistriranih obrta, pa je tako broj aktivnih obrta u studenom 2021. bio 472, što je u odnosu na 2016. više za 229 ili 94,2%.

Grafički prikaz 9. Prikaz kretanja broja registriranih poslovnih subjekata, trgovačkih društava i obrta na području grada Solina za 2016. – 2021.

Osim, kretanja broja registriranih aktivnih poslovnih subjekata i zaposlenih, važno je sagledati i strukturu ostvarenih prihoda u odnosu na veličinu poslovnog subjekta.

Tablica 17. Osnovni financijski pokazatelji poslovnih subjekata na području grada Solina za 2020. godinu

Opis stavke	Poslovni prihodi (u HRK)	Dobit/gubitak (u HRK)	Broj zaposlenih
AD Plastik d.d.	871.660.106	68.632.630	1.587
Građa d.d.	402.709.274	23.229.693	407
Elos d.o.o.	155.580.828	15.009.561	40
Bobis d.o.o.	127.482.621	-5.855.973	726
Vodoprivreda Split d.d.	85.843.824	7.002.170	93
Ostali	12.308.932.773	1.293.017.777	8.010
Ukupno	13.952.209.426	1.401.035.858	10.863

Izvor: FINA

Podaci iz Tablice 17. daju prikaz iznosa ostvarenih prihoda, dobiti/gubitka i broja zaposlenih za 5 najvećih poslovnih subjekata (AD Plastik d.d., Građa d.d., Elos d.o.o., Bobis d.o.o., Vodoprivreda Split d.d.) koji posluju na području grada Solina. Prema podacima vidljivo je da top 5 poslovnih subjekata zajedno ostvaruju 1,64 mlrd. kuna prihoda, što je 11,78% ukupno ostvarenih prihoda svih poslovnih subjekata. S druge strane, u top 5 poslovnih subjekata je zaposleno 2.853 osobe odnosno 26,26% ukupno zaposlenih na području grada Solina. Stoga možemo zaključiti, da broj zaposlenih na području grada Solina ovisi o dva velika poslovna subjekta, AD Plastik d.d. i Bobis d.o.o., koji zapošljavaju 1/5 ukupnog broja zaposlenih, a da se 88% ukupnih prihoda odnosno 92,3% neto dobiti ostvaruje u svim ostalim poslovnim subjektima.

Iz svega navedenog možemo zaključiti da je na području grada Solina pozitivna poduzetnička klima, a koja se ogleda u povećanom broju novoregistriranih trgovačkih društava i obrta, visokoj razini ostvarenih prihoda i neto dobiti.

3.4. Turizam

Na području grada Solina u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane aktivno djeluju 54 poslovna subjekta, ostvarujući prihode u iznosu od 54,02 mil. kuna sa 304 zaposlena.

Tablica 18. Broj poslovnih subjekata u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane za 2020. godinu

Opis stavke	Broj poslovnih subjekata	Poslovni prihodi	Broj zaposlenih
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	54	54.017.483	304
Sve djelatnosti	1.202	13.952.209.426	10.863
Udio djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupno	4,49%	0,39%	2,8%

Iako prema financijskim podacima sektor turizma, odnosno djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, ne sudjeluje sa značajnim udjelima (udio od 0,39%) u ukupno ostvarenim prihodima cjelokupnog gospodarstva na području grada Solina, analiza potencijala razvoja turizma je neizostavna u analizi stanja. Navedeno iz razloga potencijala razvoja turizma na ovom području na način da se određeni resursi (poput kulturne i prirodne baštine) pretvore u komercijalne segmente, te da se potrošnjom turista ostvare dodatni prihodi kod lokalnog stanovništva, ali i u drugim djelatnostima (proizvodnja poljoprivrednih proizvoda, djelatnost trgovine itd.), što u konačnici može povećati lokalnu potrošnju, a time i potaknuti rast gospodarstva.

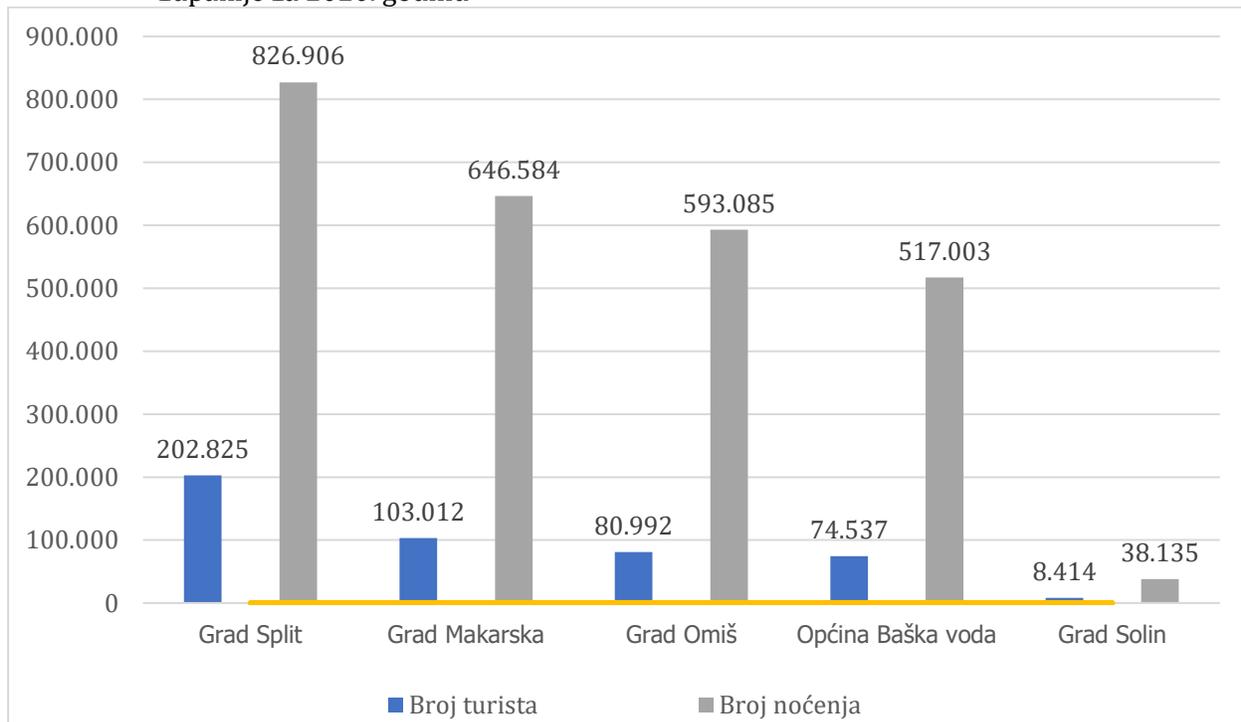
Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, Splitsko-dalmatinska županija je u 2020. godini sudjelovala sa 17,5% u ukupnom broju dolazaka turista, dok je u noćenjima ostvarila 19,3% udjela. Prema podacima turističkih ureda turističkih zajednica gradova, općina i mjesta na području Splitsko – dalmatinske županije, najveći broj noćenja ostvaren je u gradu Splitu (10,2%), potom u gradu Makarska (8%) i Omišu (7,3%), zatim u općini Baška Voda (6,4%), dok grad Solin sudjeluje s 0,5% odnosno 0,68% noćenja.

Tablica 19. Turistički promet u pojedinim turističkim zajednicama Splitsko – dalmatinske županije za 2020. godinu

Opis stavke	Broj turista	% udio	Broj noćenja	% udio
Grad Split	202.825	16,4%	826.906	10,2%
Grad Makarska	103.012	8,3%	646.584	8,0%
Grad Omiš	80.992	6,5%	593.085	7,3%
Općina Baška voda	74.537	6,0%	517.003	6,4%
Grad Solin	8.414	0,7%	38.135	0,5%
Ostali gradovi i općine	768.522	62,1%	5.451.225	67,5%
Ukupno	1.238.302	100,0%	8.072.938	100,0%

Izvor: Statistička analiza turističkog prometa 2020. – Turistička zajednica Splitsko – dalmatinske županije

Grafički prikaz 10. Turistički promet u pojedinim turističkim zajednicama Splitsko – dalmatinske županije za 2020. godinu

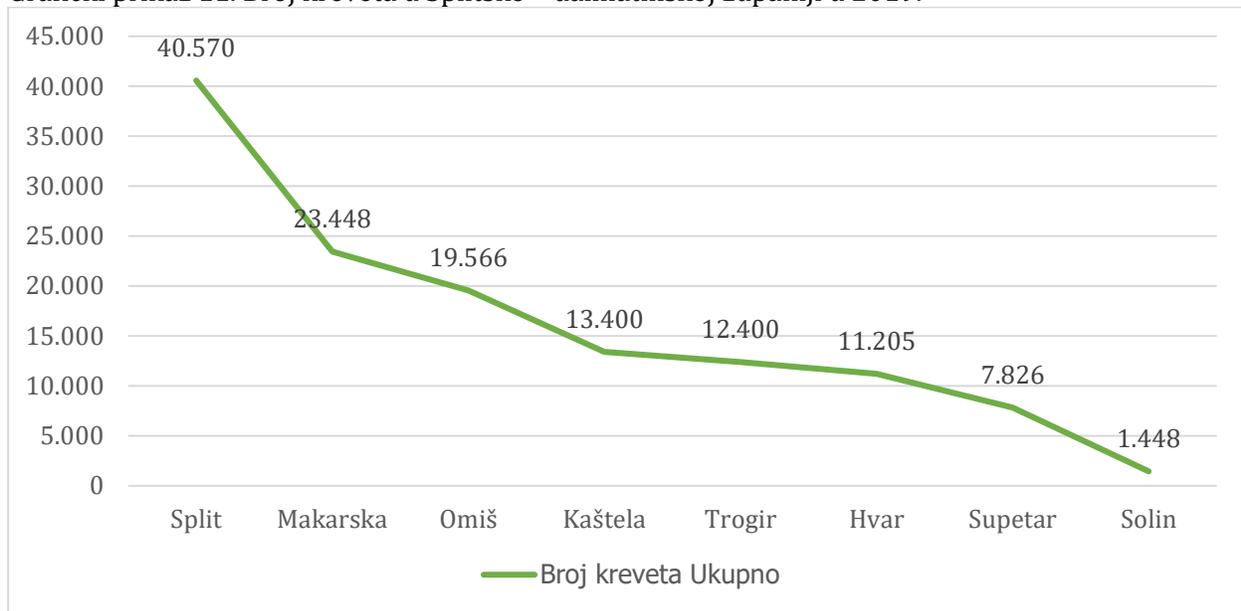
Ukupni smještajni kapaciteti Solina broje 1.448 kreveta (stalni i pomoćni) u 2019. godini. Prosječno trajanje boravka turista na području grada Solina u 2019. godini je iznosilo između 4 i 5 dana.

Tablica 20. Broj kreveta u Splitsko – dalmatinskoj županiji u 2019.

Opis stavke	Broj kreveta		
	Stalni	Pomoćni	Ukupno
Split	31.707	8.863	40.570
Makarska	19.223	4.225	23.448
Omiš	15.218	4.348	19.566
Kaštela	9.958	3.442	13.400
Trogir	9.164	3.236	12.400
Hvar	9.723	1.482	11.205
Supetar	6.184	1.642	7.826
Solin	1.095	353	1.448
Ostali gradovi i općine u županiji	135.616	210.297	345.913
Ukupno	237.888	237.888	475.776

Izvor: Statističko izvješće, Turizam u 2019., Državni zavod za statistiku

Grafički prikaz 11. Broj kreveta u Splitsko – dalmatinskoj županiji u 2019.

Gledajući omjer ostvarenih noćenja u odnosu na broj kreveta, dolazimo do zaključka da je na području Solina na 1 krevet ostvareno 26,3 noćenja, u usporedbi sa gradom Splitom gdje je prosjek ostvarenja 20,4 noćenja odnosno grad Solin je i iznad prosjeka na razini Splitsko – dalmatinske županije koji iznosi 17,0 noćenja. Prema navedenom vidljivo je kako je kvaliteta smještajnih kapaciteta na području grada Solina na visokoj razini, što uz povećanje turističkih sadržaja može doprinijeti daljnjim pozitivnim trendovima.

Promišljanje u smjeru komercijalizacije prirodne (rijeka Jadro) i kulturne baštine (Salona) grada Solina može doprinijeti daljnjem rastu broja dolazaka turista i ostvarenja noćenja odnosno povećanja turističkog potencijala što može doprinijeti stvaranju dodatnog izvora prihoda za stanovništvo, a time i povećanja potrošnje i zaposlenosti.

IV. MISIJA, VIZIJA I SWOT ANALIZA

1. Misija grada Solina

Misija grada Solina je ostvarivanje društvenih i gospodarskih interesa Grada i građana kroz poboljšanje komunalnog standarda i prometne infrastrukture, te kvalitete života svih građana, vodeći pri tome posebnu brigu o djeci, starijima i ranjivim skupinama. Daljnji razvoj Grada poticati će se kroz obnovu i unapređenje komunalne infrastrukture, obnovu i izgradnju sportsko - rekreativne infrastrukture, uvođenje zelenih i održivih ekološko - energetske rješenja, izgradnju objekata predškolskog odgoja, te aktiviranje svih kulturnih potencijala.

2. Vizija grada Solina

Vizija predstavlja dugoročno usmjerenje budućeg željenog stanja na određenom području i ključan je element u implementaciji strateškog promišljanja na lokalnoj razini, a poželjno je viziju uskladiti s nacionalnim i europskim razvojnim smjernicama.

Grad Solin je izvorište hrvatske nacionalne baštine kojem će se kroz inovativno i inkluzivno okruženje te održivi razvoj, osigurati učinkovito aktiviranje svih potencijala s ciljem njegovanja kvalitete rada i života svih stanovnika

Grad Solin će svojom vizijom poticati građane, sve fizičke i pravne subjekte, na djelotvornu primjenu inovativne informacijsko - komunikacijske tehnologije za stvaranje poticajnog okruženja za poduzetnike i njihove inovacije s ciljem podizanja kvalitete života i rada u gradu Solinu, posebice za djecu i obitelj.

3. SWOT analiza

PODRUČJE	SNAGE	SLABOSTI	PRILIKE	PRIJETNJE
PRORAČUN	<p>Financijska stabilnost proračuna</p> <p>Konstantan rast proračunskih prihoda</p> <p>Realizacija velikog broja projekata za EU fondova i drugih izvora financiranja</p>	<p>Neravnomjerno raspoređena proračunska sredstva Grada po sektorima</p> <p>Visok udio proračunskih sredstava za predškolski odgoj</p> <p>Nedovoljno ulaganja u povećanje mogućnosti otvaranja novih radnih mjesta</p> <p>Nedostatak sredstava za provođenje velikih infrastrukturnih projekata</p> <p>Povećanje troškova za izgradnju komunalne infrastrukture zbog priliva stanovništva</p> <p>Visoki troškovi održavanja komunalne infrastrukture</p>	<p>Povećanje prihoda kroz dodatne izvore financiranja - EU fondovi, nacionalni i županijski natječaji</p> <p>Rad na povećanju transparentnosti proračuna putem razvoja digitalnih rješenja i tehnologija</p> <p>Smanjenje troškova održavanja infrastrukture i javne rasvjete korištenjem obnovljivih izvora energije i razvojem zelene infrastrukture</p> <p>Povećanje broja stanovnika doprinosi rastu poreznih prihoda</p>	<p>Sporost u postupku odobravanja projektnih prijava</p> <p>Sporost administracije u raspisivanju, odobrenju i provedbi natječaja</p> <p>Teško predvidljiva održivost određenih projekata</p> <p>Pad gospodarske aktivnosti uzrokovan COVID-19 epidemijom</p> <p>Odljev stručne i kvalitetne radne snage</p>
STANOVNIŠTVO	<p>Pozitivna migracijski saldo</p> <p>Demografske mjere koje Grad provodi</p> <p>Razvijena mreža predškolskog i osnovnoškolskog obrazovnog sustava</p>	<p>Trend depopulacije</p> <p>Nezaposlenost mladih osoba</p> <p>Nezaposlenost osoba starije dobi</p>	<p>Subvencije i poticajne mjere za poboljšanje demografske slike</p> <p>Unapređenje i izgradnja vrtića</p> <p>Izjednačavanje cijena boravka u gradskim i privatnim vrtićima</p>	<p>Negativni demografski trendovi na županijskoj i nacionalnoj razini</p> <p>Obrazovni sustav nije usklađen sa stvarnim potrebama tržišta rada</p> <p>Ograničenost proračunskih sredstava u financiranju</p>

	<p>Značajna ulaganja u predškolsko obrazovanje</p> <p>Povoljna statistika zaposlenosti</p> <p>Početak izgradnje prve srednje škole na području Grada</p> <p>Projekti obnove sportske infrastrukture te veliki potencijal sportsko – rekreacijskih objekata</p> <p>Dobra pokrivenost primarnom zdravstvenom zaštitom</p> <p>Pomoć socijalno groženim obiteljima i građanima</p> <p>Velik broj i raznolikost organizacija civilnog društva te sve veća važnost njihovog djelovanja</p> <p>Bogata materijalna i nematerijalna kulturna baština</p> <p>Dostupnost raznih kulturnih sadržaja i manifestacija</p>	<p>Nepovoljna obrazovna struktura nezaposlenih osoba</p> <p>Neodgovarajuće sustavno stipendiranje u skladu s potrebama tržišta rada</p> <p>Nedostatak učinkovitog rješavanja socijalnih i gospodarskih problema socijalno ugroženih skupina</p> <p>Nedostatak vrtičkih kapaciteta</p> <p>Nepostojanje organizacije palijativne skrbi</p> <p>Nedovoljno sudjelovanje stanovništva u programima prevencije i zdravstvene zaštite</p> <p>Nedovoljna prihvaćenost sporta i rekreacije kao zdravog načina života</p> <p>Nedostatak sportske infrastrukture i rekreacijskih sadržaja</p> <p>Nedovoljno profiliranje postojećih kulturnih udruga</p>	<p>Kulturna baština</p> <p>Potencijal razvoja kulturnog turizma</p> <p>Unaprjeđenje kvalitete života</p> <p>Značajna u zaštitu socijalnih prava</p> <p>Blizina Sveučilišnog kampusa u Splitu</p> <p>Dostupnost EU fondova kao izvora financiranja projekata iz područja društvenih djelatnosti</p>	<p>sporta, kulture i dr. udruga civilnog društva</p> <p>Nedovoljna infrastruktura u području zdravstva što može utjecati na smanjenje zdravstvenih usluga</p>
--	---	---	--	---

GOSPODARSTVO	Realizacija projekta Tempus	Nedovoljno razvijeni turistički smještajni kapaciteti	Razvoj telekomunikacijske infrastrukture	Neriješeni imovinsko - pravni odnosi
	Potencijal za privlačenje startupova	Prekratak boravak turista na području Grada	Stvaranje i razvoj poticajnog poslovnog okruženja kroz programe, mjere i subvencije	Rastući troškovi poslovanja
	Program mjera poticanja razvoja poljoprivrede, poduzetništva i potpore novoosnovanim tvrtkama/obrtima	Neujednačena sektorska razvijenost	Stvaranje i razvoj poticajnog poslovnog okruženja kroz unapređenje infrastrukture za potporu poslovanju	Nedostatak stručnog kadra
	Porast broja aktivnih poslovnih subjekata	Značajan udio uslužne djelatnosti	Poticanje razvoja djelatnosti s komplementarnim prednostima	Jaka turistička ponuda okolnog područja
	Bogatstvo prirodne i kulturne baštine	Nedovoljni prostorni kapaciteti za proizvodne djelatnosti	Ulaganje u unapređenje kompetencija potrebnih za uključivanje na tržište rada	Nedostatak kvalitetnih sadržaja za duži boravak turista na području Grada
	Obnova kulturne baštine kao potencijal razvoja kulturnog turizma	Nezainteresiranost mladih za pojedinim zanimanjima za koje postoji potreba na tržištu rada	Poticanje malog poduzetništva i obrtništva kao generatora povećanja i održanja visokog stupnja zaposlenosti	Nedovoljna usklađenost obrazovnog sektora s potrebama gospodarstva
		Nedovoljna suradnja gospodarstva s visoko obrazovnim institucijama na području istraživanja i razvoja proizvoda	Otvaranje novih tržišnih segmenata više dodane vrijednosti u IT industriji	Brz razvoj tehnologije koja zahtjeva stalna i visoka ulaganja
		Dostupnost EU fondova kao izvora financiranja projekata iz područja gospodarstva	Konkurencija drugih gradova u okruženju kao investicijskih lokacija	

			<p>Kulturne manifestacije od nacionalnog interesa</p> <p>Aktiviranje i afirmacija kulturne baštine u budućem razvoju Grada</p> <p>Daljnje promicanje razvoja turizma na području Grada</p>	
PROMETNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	<p>Povoljan i dobar prometni položaj</p> <p>Razvijena prometna mreža</p>	<p>Prolazak važnih prometnih pravaca kroz centar Grada</p> <p>Neizgrađenost kanalizacija na rubnim dijelovima Grada</p> <p>Nedostatak biciklističkih staza</p> <p>Nedovoljna izgrađenost pješačkih staza</p> <p>Nedovoljna prometna signalizacija</p>	<p>Dostupnost strukturnih fondova i novih programa EU kao izvor financiranja projekata iz područja prometne i komunalne infrastrukture</p> <p>Uvođenje dodatnih prometnih linija za prijevoz stanovnika s rubnih dijelova grada prema Splitu</p> <p>Privlačenje investicija privatnog i javnog</p> <p>Rekonstrukcija nerazvrstanih cesta</p> <p>Izgradnja pješačke i biciklističke infrastrukture</p> <p>Sanacija divljih odlagališta i zbrinjavanje opasnog otpada</p>	<p>Poboljšanje sigurnosti u prometu unapređenjem javnih prometnica (nadležnost županijskih i državnih poduzeća)</p> <p>Rast cijena</p> <p>Nedovoljna osviještenosti i uključenost građana u recikliranje i gospodarenje otpadom</p>

V. STRATEŠKI OKVIR PROVEDBENOG PROGRAMA GRADA SOLINA ZA RAZDOBLJE 2021.-2025.

1. Mjere, aktivnosti i razvojni projekti

Strateško planiranje i prostorno – regionalni razvoj grada Solina u razdoblju do 2025. godine temeljit će se na postavljenom strateškom okviru koji je dio Provedbenog programa grada Solina za razdoblje 2021. – 2025. godine.

Strateški okvir definiran je kroz sljedeće razvojne mjere:

- (1) Lokalna uprava i administracija
- (2) Predškolski odgoj i obrazovanje
- (3) Briga o djeci
- (4) Provođenje politike socijalne skrbi
- (5) Promicanje kulture i tehničke kulture
- (6) Razvoj sporta i rekreacije
- (7) Demografske mjere
- (8) Uređenje naselja i stanovanje
- (9) Unapređenje komunalnog gospodarstva
- (10) Poboljšanje prometne infrastrukture
- (11) Poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva
- (12) Podizanje kvalitete okoliša i zaštita prirodne baštine

U okviru 12 mjera definirane su aktivnosti kroz koje će Grad pratiti uspješnost vlastitog strateškog planiranja te provedenih ciljeva i rezultata Provedbenog programa. Svaka od aktivnosti mjerit će se kroz definirane pokazatelje rezultata te utvrđene polazišne i ciljne vrijednosti za određeni pokazatelj rezultata. Uz to, važan element strateškog planiranja je i strateško planiranje proračunskih sredstava koja su potrebna za realizaciju mjera, aktivnosti i projekata. Shodno tome, strateški okvir Provedbenog programa obuhvaća poveznicu s proračunom Grada. U nastavku je dat detaljan pregled mjera i aktivnosti zajedno sa akcijskim i financijskim planom.

Mjera 1. Lokalna uprava i administracija

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
1.1. Aktivnosti vezane za redovnu djelatnost - pravno normativni poslovi	opći akti	15	60	NP
1.2. Unaprjeđenje sustava strateškog planiranja	broj novih strateških akata	5	10	Stavke su planirane u proračunu ovisno o upravnom odjelu u čijoj se nadležnosti određeni strateški dokument donosi
	broj pripremljenih izvještaja o provedbi akata strateškog planiranja	5	10	
1.3. Jačanje kompetencija i unaprjeđenje sustava lokalne uprave	broj zaposlenika samoupravne jedinice koji su sudjelovali u dodatnim edukacijama	10	40	P1001 Javna uprava i administracija A1001 01 Financiranje Gr. Vijeća, gradonačelnika i gradske uprave
	broj zaposlenika koji su sudjelovali na stručnim seminarima	10	40	
1.4. Digitalizacija usluga lokalne samouprave	broj digitaliziranih usluga koje pružaju upravna tijela JLP(R)S	0	10	P1001 Javna uprava i administracija K1001 10 Digitalizacija javne uprave K10001 11 e-uprava
1.5. Priprema projekata za sufinanciranje sredstvima EU fondova	broj projekata JLP(R)S kojima je odobreno sufinanciranje sredstvima EU fondova	21	30	Svi EU projekti se prate i realiziraju u okviru Upravnog odjela za gospodarstvo, zaštitu okoliša i EU fondove - svaki projekt ima svoj naziv u odjelu

Razvojni projekti koji će se provoditi u mandatnom razdoblju do 2025.:

- ✓ Digitalizacija javne uprave
- ✓ e-uprave

Projektima Digitalizacija javne uprave i e-uprava je predviđena implementacija tehnološkog rješenja digitalizacije poslovnih procesa Gradske uprave. Cilj projekata je objedinjavanje i automatiziranje svih aplikativnih rješenja Grada implementacijom vlastitog softverskog rješenja i podatkovnog centra. Navedene ciljeve poduprijeti će i snimke i analize postojećeg stanja, kreiranje dokumentacije i unapređenje mrežne infrastrukture. Implementirana aplikativna rješenja omogućiti će razvoj e-usluga za građane.

Mjera 2. Predškolski odgoj i obrazovanje

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
2.1. Modernizacija i unapređenje obrazovne infrastrukture	broj novoizgrađenih objekata odgojno - obrazovnih ustanova	0	2	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 34 Osnovna škola Sveti Kajo
	broj opremljenih objekata odgojno - obrazovnih ustanova	0	2	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 40 Srednja škola Solin
2.2. Stipendije u obrazovanju	broj učenika koji primaju stipendije	29	50	P1008 Obrazovanje A1008 01 Ulaganje u obrazovanje
	broj studenata koji primaju stipendije	216	300	

Razvojni projekt koji će se provoditi u mandatnom razdoblju do 2025.:

- ✓ **Dogradnja i rekonstrukcija osnovne škole Sveti Kajo** - Osnovna škola Vjekoslava Paraća u Svetom Kaju proslavila je jubilarnih 50 godina rada, a zastarjela infrastrukturno više ne udovoljava potrebama za adekvatnim osnovnoškolskim obrazovanjem. U sklopu rekonstrukcije osnovne škole planira se rušenje postojeće sportske dvorane i gradnja nove dvodijelne dvorane s vanjskim igralištem.

Ukupno oko 875 metara kvadratnih novog školskog prostora obuhvatit će: školsku dvoranu, dvije učionice razredne nastave i četiri kabineta, kao i četiri učionice predmetne nastave, nova knjižnica, arhiva škole, spremište, blagovaonica te višenamjenski prostor.

- ✓ **Izgradnja srednje škole Solin** – predviđena je izgradnja školskog objekta na području grada Solina u kojem će se odvijati nastava deficitarnih zanimanja na području Grada i županije. Objekt će biti izgrađen prema svim standardima samoodrživog objekta odnosno vrlo visokih energetske svojstava, koji će koristiti vrlo nisku količinu energije, koja se u značajnoj mjeri dobiva energijom iz obnovljivih izvora uključujući onu koja se proizvodi na samoj zgradi ili u njezinoj blizini.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Dogradnja i rekonstrukcija osnovne škole Sveti Kajo	Broj novoizgrađenih objekata odgojno-obrazovnih ustanova Broj učenika kojih pohađaju školu	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo Strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
Izgradnja srednje škole Solin	Broj novoizgrađenih objekata odgojno-obrazovnih ustanova Broj učenika kojih pohađaju školu	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo Strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi

Mjera 3. Briga o djeci

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
3.1. Redovna djelatnost DV Cvrčak Solin	ukupan broj upisane djece	873	1000	Glava: 2-2 Dječji vrtić Cvrčak Solin
	broj novoupisane djece	100	200	
3.2. Sufinanciranje boravka djece u privatnim vrtićima (izjednačavanje cijene boravka djece u privatnim i gradskim vrtićima)	ukupan broj upisane djece	354	450	P1002 Predškolski odgoj A1002 02 Sufinanciranje boravka djece u privatnim vrtićima
3.3. Unapređenje uvjeta za predškolski odgoj i obrazovanje	broj novosagrađenih objekata	1	3	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 47 Poslovni centar Rupotina K1014 32 Dječji vrtić Sveti Kajo
	broj opremljenih i rekonstruiranih objekata	3	3	

Razvojni projekti koji će se provoditi u mandatnom razdoblju do 2025.:

- ✓ **Poslovni centar Rupotina** - projekt se odvija u dvije faze, a prva obuhvaća izgradnju samog objekta u kojem će se nalaziti predškolski prostori za tri odgojne skupine, od kojih će jedna biti jaslička. Osim toga, tu će se nalaziti i prostorije za mjesni odbor, prostori za zdravstvenu ordinaciju, knjižnicu ili sličan javni sadržaj, ovisno o potrebama stanovnika tog područja.
- ✓ **Izgradnja dječjeg vrtića Sveti Kajo** – projektom će se izgraditi dvije jedinice za djecu vrtićke dobi, jedna za djecu jasličke dobi i druga za djecu s teškoćama u razvoju, s pripadajućim pomoćnim prostorijama prostor za kuhinju, kabinet, spremište.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Poslovni centar Rupotina – izgradnja dječjeg vrtića	broj novoizgrađenih objekata predškolskog odgoja	<p>Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji</p> <p>Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo Strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi Prioritetno područje: Pristupačnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja</p>
Izgradnja dječjeg vrtića Sveti Kajo	broj novoizgrađenih objekata predškolskog odgoja	<p>Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji</p> <p>Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo Strateški cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi Prioritetno područje: Pristupačnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja</p>

Mjera 4. Provođenje politike socijalne skrbi

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
4.1. Aktivnosti vezane za pružanje socijalne skrbi osjetljivim skupinama	broj zaposlenih žena na projektu „Solin za sve!“ – faza II	15	15	P1007 Socijalna skrb T1007 11 Projekt „Solin za sve“ – II. faza
	broj krajnjih korisnika projekta „Solin za sve!“ – faza II – pripadnika skupine starih/nemoćnih	90	90	
	broj korisnika pomoći obitelji s četvero i više djece	102	170	P1007 Socijalna skrb A1007 01 Socijalne pomoći građanima i kućanstvima
	broj korisnika osobne invalidnine	51	60	
	broj korisnika pučke kuhinje	35	40	P1007 Socijalna skrb A1007 03 Financiranje stambenih troškova štíćenika
	broj korisnika troškova stanovanja	47	60	Doma Maestral
	broj korisnika jednokratne novčane pomoći	109	250	P1007 Socijalna skrb A1007 06 Financiranje programa udruga u socijalnoj skrbi
	broj korisnika božićnice u obliku bona	3013	3300	
	broj humanitarnih udruga	10	20	

Mjera 5. Promicanje kulture i tehničke kulture

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
5.1. Ulaganja u zaštitu kulturne baštine te očuvanje i promociju kulturnih i povijesnih vrijednosti	broj obnovljenih objekata kulturne baštine/kulturno-povijesnih spomenika	2	7	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 03 Sanacija brownfield lokacije – uređenje Glorijeta P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 39 Jadro – izvor života

				<p>P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 03 Ljetne pozornice Splitske aglomeracije</p> <p>P1004 Promicanje kulture i tehničke kulture K1004 09 Uređenje Doma kulture Zvonimir</p> <p>P1004 Promicanje kulture i tehničke kulture K1004 12 Uređenje Društvenog doma u ex kinu Sv. Kajo T1004 07 Projekt Rižinice – Heritage revived</p>
5.2. Promicanje kulture i kulturnih sadržaja	broj organiziranih kulturnih manifestacija i događaja promicanja kulture	200	300	<p>P1004 Promicanje kulture i tehničke kulture Glava: 2-4 Ustanova u kulturi Zvonimir</p>
	broj kapitalnih donacija udrugama u kulturi	5	10	<p>P1004 Promicanje kulture i tehničke kulture K1004 11 Kapitalna donacije udruga u kulturi</p>
	broj financiranih udruga u kulturi	45	65	<p>P1004 Promicanje kulture i tehničke kulture A1004 03 Financiranje udruga u kulturi A1004 04 Financiranje kulturnih programa udruga</p>

Razvojni projekti koji će se provoditi u mandatnom razdoblju do 2025.:

- ✓ **Sanacija brownfield lokacije – uređenje Glorijeta** - glavni cilj projekta je unaprijediti brownfield infrastrukturu „Novi Glorijet“ unutar koje će se omogućiti novi sadržaji za lokalnu zajednicu grada Solina, a svrha projekta je doprinijeti većoj kvaliteti života lokalne zajednice UAS obnovom zapuštenih brownfield lokacija i stvaranjem nove vrijednosti za zajednicu. U okviru projekta postojeći objekt Glorijet rekonstruirat će se u multifunkcionalni objekt sa pratećim sadržajima javne namjene unutar kojeg će se provoditi kulturni programi kroz sadržaj Art caffe-a, te će se Turističkoj zajednici grada Solina osigurati novi i primjereni prostori unutar kojeg će se moći održavati i manje izložbe. Na vanjskom prostoru uredit će se dječje igralište površine 190 m² te zelene površine, a postojeći parking će se sanirati i urediti.
- ✓ **Jadro – izvor života** - osnovni cilj projekta je održivo korištenje prirodne baštine kako bi se doprinijelo održivom društveno-gospodarskom razvoju na lokalnoj i regionalnoj razini. Specifični cilj projekta je povećati privlačnost i obrazovni kapacitet te uspostaviti bolje upravljanje posjetiteljima prirodne baštine, pri čemu je projekt usmjeren na razvijanje javne svijesti o važnosti očuvanja bioraznolikosti i georaznolikosti kroz promociju posebnog prirodnog rezervata Jadro. U sklopu realizacije projekta provesti će se sljedeće aktivnosti: izrada projektno-tehničke dokumentacije za Tupinolom Majdan i Izletišta – izvor Jadra (sjeverni i južni dio), akcijski plan upravljanja posjetiteljima, strategija brendiranja Posjetiteljske zone rijeke Jadro, izgradnja infrastrukturnih sadržaja, hortikulturno uređenje te izrada poučno – edukativnih multimedijalnih sadržaja izvora Jadro.
- ✓ **Otvorene ljetne pozornice urbane aglomeracije Split** – cilj projekta je revitalizacija kulturne baštine osiguranjem dodatnih sadržaja za lokalno stanovništvo i atrakcije u turizmu kroz gradnju, uređenje i opremanje otvorenih ljetnih pozornica na više lokacija u 7 različitih gradova i općina. Navedeno će doprinijeti povećanju stupnja očuvanosti i uređenja tih atrakcija, postojeće sadržaje osuvremeniti i približiti posjetiteljima, uz podizanje kvalitete prezentacija kulturne baštine i njezino dugoročno i održivo korištenje namijenjeno stanovnicima urbane aglomeracije Split i svim posjetiteljima izvan tog područja.
- ✓ **Uređenje Doma kulture Zvonimir** – projektom je planirano uređenje izložbeno – galerijskog prostora u zgradi Doma kulture Zvonimir sa svim potrebnim sadržajima. U prostoru bi se čuvala i kulturna knjižna građa vezana uz kulturnu baštinu grada Solina.
- ✓ **Uređenje Društvenog doma u ex kinu Sv. Kajo** – projektom je planirano uređenje društveno – kulturnog centra. Korisnici prostora biti će lokalne udruge i organizacije kojima nedostaje prostora za kulturne i društvene aktivnosti. Prostor će funkcionirati kao središte zajednice u kojoj se odvijaju kulturne i društvene aktivnosti.

- ✓ **Projekt Rižinice – Heritage revived** - odnosi se na integraciju arheoloških lokaliteta koji se nalaze na perifernim dijelovima gradova u ponudu održivog kulturnog turizma temeljenog na dobrom upravljanju i autentičnim doživljajima posjetitelja. Projektne aktivnosti obuhvaćaju omogućavanje pristupa važnom arheološkom lokalitetu Rižinice koji do sada nije bio dostupan zbog urušavanja dijela ceste Solin – Klis.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Sanacija brownfield lokacije – uređenje Glorijeta	broj obnovljenih objekata kulturne baštine	<p>Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo Strateški cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo</p> <p>Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj Strateški cilj 13. Jačanje regionalne konkurentnosti Prioritetno područje: Pametna specijalizacija i jačanje pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti</p>
Jadro – izvor života	broj obnovljenih objekata kulturne baštine	
Otvorene ljetne pozornice urbane aglomeracije Split	broj obnovljenih objekata kulturne baštine	
Uređenje Doma kulture Zvonimir	broj obnovljenih objekata kulturne baštine	
Uređenje Društvenog doma u ex kinu Sv. Kajo	broj obnovljenih objekata kulturne baštine	
Projekt Rižinice – Heritage revived	broj obnovljenih objekata kulturne baštine	

Mjera 6. Razvoj sporta i rekreacije

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
6.1. Unaprjeđenje dostupnosti sportsko - rekreacijskih sadržaja	broj novih javnih sportskih terena/igrališta	0	3	P1005 Razvoj sporta i rekreacije K1005 06 Gradski bazen P1018 Mali sportski centri, dječja igrališta i balotišta K1018 19 Mali sportski centar Priko vode (Karabaš)
	broj rekonstruiranih sportskih objekata	2	4	P1005 Razvoj sporta i rekreacije K1014 91 Stadion NK Sloga Mravince P1005 Razvoj sporta i rekreacije K1014 92 Rekonstrukcija i proširenje zapadne tribine na stadionu NK Solin
6.2. Financiranje Solinske športske zajednice	broj novoregistriranih udruga u sportskoj zajednici/sportskih klubova	28	32	P1005 Razvoj sporta i rekreacije

Razvojni projekti koji će se provoditi u mandatnom razdoblju do 2025.:

- ✓ **Gradski bazen** – cilj projekta je omogućiti više sportskih sadržaja na području grada i omogućiti svim dobnima skupinama sadržaje dostupne cijele godine. Projekt obuhvaća izgradnju gradskog zatvorenog bazena u kojem će biti smješteni standardni vaterpolo bazen, manji dječji bazen, svlačionice, teretana, sauna te prateći sadržaji. Gradski bazen je planiran u potpunosti kao zeleni projekt koji koristi obnovljive izvore energije.

- ✓ **Mali sportski centar Priko vode (Karabaš)** – izgradnja i uređenje sportsko – rekreacijskog centra Karabaš u naselju Priko vode. Projektom je planirano izgraditi sportski teren za mali nogomet i košarku te dječje igralište.
- ✓ **Stadion NK Sloga Mravince** – građevina je sportsko – rekreacijske namjene sa otvorenom natkrivenom tribinom gledališta, prostorima potrebnim za funkcioniranje nogometnog kluba, ugostiteljskim sadržajem i pomoćnim prostorima. Kapacitet tribine je 361 sjedećih mjesta i 7 mjesta za osobe s invaliditetom. Planirano je da se projekt realizira kroz 3 cjeline: radovi izgradnje vodospreme, spremište opreme terena i sortirnica te izgradnja teretane sa svlačionicama i pomoćnim prostorima.
- ✓ **Rekonstrukcija i proširenje zapadne tribine na stadionu NK Solin**

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Gradski bazen	broj novih javnih sportskih terena/igrališta	Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život Prioritetno područje: Zdravlje, zdrave prehrabne navike i aktivni život kroz sport i rekreaciju
Mali sportski centar Priko vode (Karabaš)	broj novih javnih sportskih terena/igrališta	Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji Prioritetno područje: Zdravlje, zdrave prehrabne navike i aktivni život kroz sport i rekreaciju
Stadion NK Sloga Mravince	broj novih javnih sportskih terena/igrališta	Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život Prioritetno područje: Zdravlje, zdrave prehrabne navike i aktivni život kroz sport i rekreaciju Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji

		Prioritetno područje: Ublažavanje negativnih demografskih trendova i izgradnja poticajnog okruženja za mlade i obitelji
Rekonstrukcija i proširenje zapadne tribine na stadionu NK Solin	broj rekonstruiranih sportskih objekata	<p>Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život Prioritetno područje: Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport i rekreaciju</p> <p>Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji Prioritetno područje: Ublažavanje negativnih demografskih trendova i izgradnja poticajnog okruženja za mlade i obitelji</p>

Mjera 7. Demografske mjere

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
7.1. Provedba natalitetnih politika i zaustavljanje iseljavanja mladih	broj dodijeljenih potpora za novorođenčad	167	210	P1007 Socijalna skrb A1007 01 Socijalne pomoći građanima i kućanstvima
	broj mjera kojima se potiče stambeno zbrinjavanje	1	2	
7.2. Izgradnja stambenih objekata u okviru poticajne stanogradnje	broj novosagrađenih stambenih jedinica	0	17	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 86 Projekt društveno poticane stanogradnje

Razvojni projekti koji će se provoditi u mandatnom razdoblju do 2025.:

- ✓ **Izgradnja stambenih jedinica u okviru POS** – projekt koji se realizira u okviru provedbenog programa poticajne stanogradnje (POS) obuhvaća izgradnju višestambene građevine, ukupno 17 stambenih jedinica s pripadajućim spremištima, parkirališnim mjestima i jednim poslovnim prostorom koji će biti u vlasništvu Grada Solina. Iskoristiva površina zgrade iznosi 1479 m² raspoređenih na četiri etaže: podrum, prizemlje i dva kata.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Izgradnja stambenih jedinica u okviru POS	broj novosagrađenih stambenih jedinica	Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji

Mjera 8. Uređenje naselja i stanovanje

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
8.1. Unapređivanje dostupnosti i kvalitete stanovanja	broj novoizgrađenih dječjih igrališta	41	50	P1018 Mali sportski centri, dječja igrališta i balotišta
8.2. Uređenje zelenih javnih površina i ulaganje u razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima	m ² adekvatno uređenih zelenih javnih površina	85.000	160.000	P1017 Održavanje i izgradnja javnih površina K1017 09 Sustav javnog navodnjavanja K1017 10 Izrada katastra zelenih površina K1017 11 Projektna dokumentacija za zelene površine K1017 12 Sustav automatskog navodnjavanja kod Crkvice Sv. Kaja K1017 13 Sustav automatskog navodnjavanja u parku pored Policijske postaje K1017 14 Rekonstrukcija sustava automatskog navodnjavanja na Širini

Mjera 9. Unapređenje komunalnog gospodarstva

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
9.1. Održavanje javnih površina	održavane javne površine u m ²	550.000	1.200.000	P1017 Održavanje i izgradnja javnih površina A1017 01 Održavanje ulica i javnih površina
9.2. Razvoj i unapređenje različitih infrastrukturnih sustava	km novoizgrađene i rekonstruirane vodovodne infrastrukture	0,2	3,5	P1011 Održavanje komunalne infrastrukture i gospodarenje otpadom A1011 01 Odvodnja atmosferskih voda A1011 06 Održavanje dijelova vodoopskrbne mreže A1011 07 Održavanje dijelova sustava odvodnje P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 12 Oborinska odvodnja u ulici Put Bobana
	km novoizgrađene i rekonstruirane infrastrukture odvodnje	0,1	5	
	Broj korisnika priključenih na vodovodnu i kanalizacijsku mrežu	87%	97%	
9.3. Unapređenje javnih površina kroz ulaganje u infrastrukturu	broj novih energetski efikasnih rasvjetnih tijela	10	500	P1021 Javna rasvjeta T1021 04 Zamjena postojećih rasvjetnih tijela led rasvjetom
	udio naseljenih dijelova pokrivenih javnom rasvjetom	60%	90%	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 89 Sustav energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada Solina PP1021 Javna rasvjeta A1021 01 Održavanje javne rasvjete

Razvojni projekti koji će se provoditi u mandatnom razdoblju do 2025.:

- ✓ **Projekt poboljšanja vodno-komunalne infrastrukture aglomeracija Split-Solin** – projekt je sufinanciran EU sredstvima i provodi se preko gradskog društva Vodovod i kanalizacija, Split. Provedbom projekta omogućit će se povećanje stupnja priključenosti na javnu kanalizaciju sa trenutnih 87% na 97% stanovništva do kraja projekta tj. do 2023 godine.

Mjera 10. Poboljšanje prometne infrastrukture

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
10.1. Unaprjeđenje i razvoj biciklističko - pješačke infrastrukture	km novih biciklističkih staza	0	2	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 72 Projekt „Biraj biciklu“ P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 07 Inteligentni transportni sustavi
	km novih pješačkih staza	0	2	
	broj korisnika biciklističkog javnog prijevoza	0	350	
10.2. Unapređenje i izgradnja cestovne infrastrukture	km novih javnih prometnica	2	10	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine
	km asfaltiranih prometnica u punoj širini kolnika	3	10	
10.3. Poticanje korištenja ekološki prihvatljivih izvora energije u prometu	broj izgrađenih punionica za električna vozila	1	5	NP
10.4. Razvoj i poboljšanje uvjeta za siguran promet	broj novoizgrađenih parkirališnih mjesta	0	200	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 39 Jadro – izvor života
10.5. Poboljšanje sustava javnog prijevoza	broj novoizgrađenih autobusnih stajališta	0	10	NP
10.6. Održavanje javnih prometnica i nerazvrstanih cesta	km održavanih prometnica	5	25	P1011 Održavanje komunalne infrastrukture i gospodarenje otpadom A1011 05 Održavanje nerazvrstanih cesta
	km održavanih nerazvrstanih cesta	5	25	

Razvojni projekti koji će se provoditi u mandatnom razdoblju do 2025.:

- ✓ **Projekt „Biraj biciklu“** - projektom razvoja sustava javnih bicikala na području Urbane aglomeracije Split planira se dodatno popularizirati korištenje bicikala kao alternativnog oblika javnog prijevoza na području UAS-a. Projekt se sufinancira bespovratnim sredstvima EU u sklopu ITU Poziva „URBANA MOBILNOST – Razvoj sustava javnih bicikala na području Urbane aglomeracije Split“, u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. U sklopu aktivnosti ovog integriranog projekta, Grad će dobiti 6 biciklističkih terminala s 12 električnih i 26 klasičnih bicikala. Kroz projektne aktivnosti ujedno će se izraditi i analitička podloga – dokument za uspostavu integriranog sustava biciklističkih prometnica na području Urbane aglomeracije Split koja će biti temelj uspostave planiranog integriranog sustava biciklističkih prometnica na području Urbane aglomeracije Split. Glavni cilj provedbe ovog projekta je povećanje broja putnika sustava lokalnog javnog i djeljivog prijevoza, što će se postići razvojem i unapređenjem sustava javnih bicikli i mreže biciklističke infrastrukture koja će omogućiti brže pristupanje stajalištima javnog prijevoza, ali i služiti kao nadogradnja i nadopuna postojećeg javnog prijevoza na svakodnevnim relacijama.
- ✓ **Inteligentni transportni sustavi** - projekt (ITS) predstavlja upravljačku i informacijsku - komunikacijsku nadgradnju klasičnog sustava prometa te obuhvaća različite oblike prometa – cestovni, biciklistički, željeznički, pomorski, a njegova implementacija imat će pozitivne efekte na svaki od ovih oblika prometa – od povećanja broja putnika u javnom gradskom prijevozu, uključujući i biciklistički javni prijevoz, pa do smanjenja štetnih emisija u okoliš kao posljedica prethodnog. Realizacijom projekta olakšat će se svakodnevni život svih sudionika u prometu na funkcionalnom prometnom području grada Splita, što obuhvaća administrativno područje grada Splita i grada Solina. Projekt vodi stvaranju učinkovitijeg prometnog sustava u vidu povećanja sigurnosti, produktivnosti, prometne efikasnosti i održivosti te smanjenju prometnih zagušenja, što je posebice važno za Solin, na čijem se području nalazi „Širina“ – jedno od najopterećenijih raskrižja u Republici Hrvatskoj.
- ✓ **Spojna cesta Braće Radića – Bubići** – planira se gradnja ceste u dužini 121 m s dva prometna traka širine po 2,75 m i nogostupom sa zapadne strane u širini 1,5 m. Izgradnja ceste uključuje potporni zid, na najvišem dijelu visine 2,5 m. Postojeća vodovodna i kanalizacijska infrastruktura će se prilagoditi niveleti ceste, ali će se izgraditi oborinska odvodnja.
- ✓ **Spojna cesta Stjepana Radića – Zvonimirova** – izgradnja nove ceste koja spaja početak Zvonimirove i Ulice Stjepana Radića izvest će se u profilu jednosmjerne prometnice s kolnikom širine 4,5 m i nogostupom 2,0 m. Duljina prometnice je 90 m, u sklopu koje će se izgraditi vodovodna mreža, oborinska kanalizacija, javna rasvjeta i telekomunikacijska instalacija sa spojem na postojeću infrastrukturu.

- ✓ **Ulica nadbiskupa Ante Jurića** – predmet projekta je izgradnja prometnice s komunalnom infrastrukturom u Vranjicu u duljini od 234 m, dvosmjerna sa širinom kolnika 5,5 m i obostranim nogostupom širine od 1,00 do 2,85 m. Planirana je izgradnja vodovodne mreže, hidrantske mreže, oborinske kanalizacije, te izgradnja nove javne rasvjete.
- ✓ **Ulica na predjelu Bunje, III. faza** – prometnica Bunje je lokacijskom dozvolom podijeljena u 3 faze. Ova treća faza obuhvaća duljinu prometnice od 186 m, širine kolnika 5,5 m s nogostupom širine 1,5 m. Prometnica će biti opremljena potrebnom infrastrukturom.
- ✓ **Prometnica potokom Karabaš, I. faza** – ukupna duljina prometnice je 685 m, a u sklopu izgradnje regulirati će se postojeći potok Karabaš na način da će se izgraditi novi oborinski kanal ispod nogostupa.
- ✓ **Spojna cesta Put sela s Vranjičkim putem** – obuhvaća izgradnju nove prometnice u dužini od 65 m sa pripadajućom komunalnom infrastrukturom.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Projekt „Biraj biciklu“	broj korisnika biciklističkog javnog prijevoza	Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život Prioritetno područje: Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport i rekreaciju
Inteligentni transportni sustavi	broj korisnika biciklističkog javnog prijevoza	Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize Strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život Prioritetno područje: Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport i rekreaciju
Spojna cesta Braće Radića – Bubići	km novih javnih prometnica	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija Strateški cilj 10. Održiva mobilnost Prioritetno područje: Uspostava novih prometnih procesa u svim vidovima prometa i autonomnih sustava za mobilnost
Spojna cesta Stjepana Radića – Zvonimirova	km novih javnih prometnica	
Ulica nadbiskupa Ante Jurića	km novih javnih prometnica	
Ulica na predjelu Bunje, III. faza	km novih javnih prometnica	
Spojna cesta od OŠ V. Paraća do državne ceste D8	km novih javnih prometnica	
Prometnica potokom Karabaš, I. faza	km novih javnih prometnica	
Spoj ulica Put Mira i Hrvatski branitelji	km novih javnih prometnica	
Spojna cesta Put sela s Vranjičkim putem	km novih javnih prometnica	

Mjera 11. Poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
11.1. Poticanje razvoja gospodarstva	ukupan broj novozaposlenih	147	200	P1012 Jačanje gospodarstva T1012 01 Poticanje malog i srednjeg poduzetništva
	ukupan broj nezaposlenih	1.762	1.562	
11.2. Unaprjeđenje poduzetničkog okruženja	ukupan broj poduzetnika	1.202	1.300	
	ukupan broj obrtnika	472	550	
11.3. Subvencije poduzetnicima i poljoprivrednicima	broj dodijeljenih potpora poduzetnicima i obrtnicima - godišnje	136	250	
	broj dodijeljenih potpora poljoprivrednicima - godišnje	16	30	
11.4. Razvoj poduzetničke infrastrukture	broj novosagrađenih i rekonstruiranih poslovnih jedinica za startupove	0	5	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 42 Projekt Tempus
11.5. Poticanje održivog razvoja turizma	ukupan broj turističkih noćenja	38.135	54.250	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 71 Ljetne pozornice Splitske aglomeracije Glava: 2-4 Ustanova u kulturi Zvonimir P1004 Promicanje kulture i tehničke kulture
	ukupan broj turističkih dolazaka	8.414	10.150	

Razvojni projekti koji će se provoditi u mandatnom razdoblju do 2025.:

- ✓ **Projekt Tempus** –projekt je financiran sredstvima Europske unije u okviru Interreg V-A Programa prekogranične suradnje Italija – Hrvatska 2014. – 2020. Cilj projekta je postići stvarnu promjenu te utjecati na raznoliko i neobično nasljeđe urbanih luka i neiskorištene potencijale lokalnih zajednica. Projekt TEMPUS će, u razdoblju od najmanje 36 mjeseci, testirati privremenu uporabu prostora s ciljem valorizacije baštine povezane s poviješću luka. Testiranja će se provoditi u Hrvatskoj (Solin i Rijeka) i Italiji (Ravena), a s ciljem ponovnog povezivanja gradova sa njihovim lukama, stvaranja novih vrijednosti prostora i podrške poduzetništvu na poljima kreativnosti, kulture i turizma.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Projekt Tempus	broj novosagrađenih i rekonstruiranih poslovnih jedinica za startupove	Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo Strateški cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo Prioritetno područje: Razvoj poduzetništva i obrta

Mjera 12. Podizanje kvalitete okoliša i zaštita prirodne baštine

Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljna vrijednost	Stavka u proračunu
12.1. Uspostava cjelovitog sustava za održivo gospodarenje otpadom	količina odvojeno prikupljenog otpada (%)	5%	25%	P1032 Zaštita okoliša K1032 01 Nabava spremnika za otpad
	količina miješanog komunalnog otpada odloženog na odlagalište (%)	65%	85%	P1032 Zaštita okoliša K1032 02 Nabava komunalnih električnih vozila
	broj kućanstava kojima je omogućeno odvojeno prikupljanje otpada	2500	10649	P1032 Zaštita okoliša
	broj novih spremnika za otpad	40	80	
12.2. Izgradnja građevina za gospodarenje otpadom	broj reciklažnih dvorišta	1	2	
	broj zelenih otoka	0	5	NP

12.3. Energetska obnova objekata	broj energetske obnovljenih objekata	5	10	P1014 Kupnja i gradnja nefinancijske imovine K1014 89 Sustav energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada Solina T1032 01 Sufinanciranje projektne dokumentacije za solare
----------------------------------	--------------------------------------	---	----	--

Razvojni projekti koji će se provoditi u mandatnom razdoblju do 2025.:

- ✓ **Nabava spremnika za otpad** - cilj ovog projekta je uspostava odvajanja otpada na mjestu nastanka kako bi se smanjila količina miješanog komunalnog otpada koji nastaje, smanjio udio biorazgradivog komunalnog otpada u nastalom miješanom komunalnom otpadu, povećale količine reciklabilnog otpada i ispunila obveza Republike Hrvatske da osigura odvojeno prikupljanje i recikliranje otpadnog papira i kartona, otpadne plastike, otpadnog stakla i biootpada, te otpada koji se svrstava u posebne kategorije otpada.
- ✓ **Sustav energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada Solina** – projektom je predviđeno postavljanje solarnih panela i promjena dotrajalog sustava grijanja i hlađenja. Uvođenjem novog sustava optimizirati će se potrošnja energije i poboljšati učinkovitost rada. Predviđena je zamjena grijaćih tijela i načina grijanja/hlađenja korištenjem obnovljivih izvora energije i sistemom dizalica topline.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Nabava spremnika za otpad	količina odvojeno prikupljenog otpada (%)	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija Strateški cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost Prioritetno područje: Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena
Sustav energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada Solina	broj energetske obnovljenih objekata	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija Strateški cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost Prioritetno područje: Energetska učinkovitost i samodostatnost te tranzicija na čistu energiju

2. Financijski, akcijski i terminski plan provedbe razvojnih projekata

U nastavku su prikazani razvojni projekti koji su sastavni dio Provedbenog programa grada Solina. Za svaki projekt prikazana je indikativna alokacija prema potencijalnim sredstvima financiranja kao i prikaz potrebnih sredstava. S obzirom na pripremu i izradu projektne dokumentacije, rezultate provedenih javnih nabava, kao i potencijalne vanjske izvore financiranja (Višegodišnji financijski EU okvir 2021.-2027., Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026., ITU mehanizam, Proračuna grada Solina) indikativna planirana i potrebna sredstva mogu varirati tijekom provedbe projekata.

NAZIV PRIORITETA/MJERE	INDIKATIVNA PLANIRANA SREDSTVA KROZ PRORAČUN				UKUPNO (2022.-2025.)	INDIKATIVNI IZVOR FINANCIRANJA U PRORAČUNU
	2022.	2023.	2024.	2025.		
Digitalizacija javne uprave	555.000	0	0	0	555.000	K1001 10 Digitalizacija javne uprave
e-uprava	300.000	0	0	0	300.000	K10001 11 e-uprava
Dogradnja i rekonstrukcija osnovne škole Sveti Kajo	20.000	2.180.000	5.000.000	0	7.200.000	K1014 34 Osnovna škola Sveti Kajo
Izgradnja srednje škole Solin	250.000	4.260.000	6.060.000	54.430.000	65.000.000	K1014 40 Srednja škola Solin
Poslovni centar Rupotina	6.850.000	0	0	0	6.850.000	K1014 47 Poslovni centar Rupotina
Izgradnja dječjeg vrtića Sveti Kajo	20.000	2.180.000	5.000.000	17.800.000	25.000.000	K1014 32 Dječji vrtić Sveti Kajo
Sanacija brownfield lokacije – uređenje Glorijeta	1.546.000	0	0	0	1.546.000	K1014 03 Sanacija brownfield lokacije – uređenje Glorijeta
Jadro – izvor života	13.150.000	0	0	0	13.150.000	K1014 39 Jadro – izvor života
Otvorene ljetne pozornice urbane aglomeracije Split	7.074.000	13.374.000	2.000.000	0	22.448.000	K1014 03 Ljetne pozornice Splitske aglomeracije
Uređenje Doma kulture Zvonimir	150.000	1.000.000	2.000.000	0	3.150.000	K1004 09 Uređenje Doma kulture Zvonimir
Uređenje Društvenog doma u ex kinu Sv. Kajo	150.000	4.000.000	4.000.000	0	8.150.000	K1004 12 Uređenje Društvenog doma u ex kinu Sv. Kajo
Projekt Rižinice – Heritage revived	1.046.000	0	0	0	1.046.000	T1004 07 Projekt Rižinice – Heritage revived
Mali sportski centar Priko vode (Karabaš)	50.000	500.000	500.000	0	1.050.000	K1018 19 Mali sportski centar Priko vode (Karabaš)
Gradski bazen	0	1.500.000	4.500.000	15.000.000	21.000.000	K1005 06 Gradski bazen

Stadion NK Sloga Mravince	2.500.000	1.000.000	3.000.000	0	6.500.000	K1014 91 Stadion NK Sloga Mravince
Rekonstrukcija i proširenje zapadne tribine na stadionu NK Solin	823.000	0	0	0	823.000	K1014 92 Rekonstrukcija i proširenje zapadne tribine na stadionu NK Solin
Izgradnja stambenih jedinica u okviru POS-a	685.000	1.100.000	0	0	1.785.000	K1014 86 Projekt društveno poticane stanogradnje
Projekt „Biraj biciklu“	1.295.000				1.295.000	K1014 72 Projekt „Biraj biciklu“
Inteligentni transportni sustavi	85.000	175.000	175.000	0	435.000	K1014 07 Inteligentni transportni sustavi
Spojna cesta Braće Radića – Bubići	50.000	1.000.000	500.000	450.000	2.000.000	K1014 13 Spojna cesta Braće Radića – Bubići
Spojna cesta Stjepana Radića – Zvonimirova	50.000	500.000	500.000	300.000	1.350.000	K1014 19 Spojna cesta Stjepana Radića – Zvonimirova
Ulica nadbiskupa Ante Jurića	2.515.000	200.000	500.000	0	3.215.000	K1014 20 Ulica nadbiskupa Ante Jurića
Ulica na predjelu Bunje, III.faza	220.000	1.000.000	700.000	270.000	2.190.000	K1014 21 Ulica na predjelu Bunje, III.faza
Spojna cesta od OŠ V. Paraća do državne ceste D8	50.000	200.000	500.000	0	750.000	K1014 30 Spojna cesta od OŠ V. Paraća do državne ceste D8
Prometnica potokom Karabaš, I. faza	100.000	500.000	1.000.000	7.400.000	9.000.000	K1014 75 Prometnica potokom Karabaš, I. faza
Spoj ulica Put Mira i Hrvatski branitelji	70.000	100.000	600.000	0	770.000	K1014 90 Spoj ulica Put Mira i Hrvatski branitelji
Spojna cesta Put sela s Vranjičkim putem	70.000	100.000	300.000	0	470.000	K1014 98 Spojna cesta Put sela s Vranjičkim putem
Projekt Tempus	8.615.000	0	0	0	8.615.000	K1014 42 Projekt Tempus
Nabava spremnika za otpad	710.000	710.000	710.000	0	2.130.000	K1032 01 Nabava spremnika za otpad
Sustav energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada Solina	200.000	2.000.000	5.000.000	0	7.200.000	K1014 89 Sustav energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada Solina

VI. PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKIH AKATA

Praćenje i izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave sastavni je dio procesa strateškog planiranja i definirano je Pravilnikom o Strateškom planiranju. Praćenje provedbe akata strateškog planiranja obuhvaća proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe mjera akta strateškog planiranja.

Izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja proces je pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini JLS te široj javnosti o statusu provedbe strateškog akta.

1. Praćenje i izvještavanje

Za provedbu ovoga Provedbenog programa te za praćenje i izvještavanje o provedbi nadležan je grad Solin na čelu s gradonačelnikom kao odgovornom osobom. Grad Solin koordinira procesom koji za cilj ima provedbu mjera usmjerenih dostizanju i ispunjenju vizije Grada. Gradonačelnik će imenovati djelatnike stručne službe gradonačelnika koji se biti odgovorni za koordinaciju provedbe u suradnji s imenovanom radnim tijelom. Gradonačelnik je odgovoran za redovno izvještavanje o provedbi Provedbenog programa i uspješnosti zadanih ciljeva. Na godišnjoj osnovi, krajem svake kalendarske godine, a najkasnije do 20. prosinca revidirat će se Provedbeni program grada Solina. Praćenje provedbe odvija se tako da odgovorna osoba priprema godišnja izvješća o provedbi. Sva izvješća o aktivnostima praćenja i izvještavanja Provedbenog programa grada Solina bit će objavljena na službenim internetskim stranicama Grada (<https://www.solin.hr/>).

Ciljevi praćenja i izvještavanja su sljedeći:

- ✓ sustavno praćenje uspješnosti provedbe mjera akta strateškog planiranja
- ✓ učinkovito upravljanje provedbom akta strateškog planiranja i kontinuirano unapređivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvješćivanja
- ✓ pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i revizije akta strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih mjera
- ✓ utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe akta strateškog planiranja;
- ✓ povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata
- ✓ osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi Provedbenog programa JLS-a propisani su Pravilnikom o SP-u.

Vrsta izvješća	Ciklus	Obveznik izrade izvješća	Kome se podnosi:	Rok za izvješće:
Provedbeni program grada Solina za razdoblje 2022. - 2025.	Polugodišnje	Gradonačelnik	Koordinacijsko tijelo	do 31.07. tekuće godine (za tekuću godinu); do 31.01. tekuće godine (za prethodnu godinu)

Proces praćenja i izvještavanja uključuje sljedeće korake u cilju provedbe praćenja i izvještavanja o strateškom planiranju:

- 1) Uspostava institucionalnog okvira za praćenje uspješnosti provedbe
- 2) Identifikacija zahtjeva praćenja
- 3) Uspostava mreže osoba za praćenje
- 4) Izvještavanje o rezultatima
- 5) Identifikacija mogućih problema
- 6) Pokretanje preventivnih mjera rješavanja problema
- 7) Ispunjavanje službenih zahtjeva izvješćivanja.

2. Vrednovanje akata strateškog planiranja

Postupak vrednovanja akta strateškoga planiranja neovisna je usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinka provedbe Provedbenog programa. Pravilnikom o strateškom planiranju definirana je obveza vrednovanja akata strateškog planiranja samo za srednjoročne i dugoročne akte. Prema tome, obveza vrednovanja Provedbenog programa nije definirana Zakonom o strateškom planiranju, ali ukoliko se ukaže potreba za provedbom istog za daljnje formiranje javnih politika, a sukladno financijskim mogućnostima Grada, vrednovanje će se provesti prema niže navedenoj metodologiji.

Sustav vrednovanja temelji se na sljedećim parametrima:

- ✓ Vrednovanje provode unutarnji i/ili vanjski stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o tijelima nadležnima za izradu i provedbu akata strateškoga planiranja
- ✓ Gradonačelnik koji je nadležan za pokretanje izrade akta strateškog planiranja donosi odluku o početku postupka vrednovanja
- ✓ Rezultati, ishodi i učinci provedbe akata strateškoga planiranja utvrđeni postupkom vrednovanja predstavljaju temelj za reviziju javnih politika i daljnje procese strateškoga planiranja.

Metodologija vrednovanja primijenit će se sukladno pravilima definiranim u Priručniku o strateškom planiranju te Pravilniku o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

VII. DODACI

1. Popis slika

Slika 1. Područje grada Solina.....	7
-------------------------------------	---

2. Popis grafičkih prikaza

Grafički prikaz 1. Organizacijska shema grada Solina	8
Grafički prikaz 2. Kretanje ukupnih proračunskih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka od 2014. do 2020.	12
Grafički prikaz 3. Struktura osnovnih prihoda od poslovanja 2020. godine.....	13
Grafički prikaz 4. Struktura osnovnih rashoda od poslovanja 2020. godine	14
Grafički prikaz 5. Kretanje broja upisane djece u dječje vrtiće	19
Grafički prikaz 6. Dobna struktura djece po dječjim vrtićima na početku pedagoške godine 2019./2020.....	20
Grafički prikaz 7. Broj liječnika primarne medicine na 10 000 osiguranika i stanovnika, 2021.....	33
Grafički prikaz 8. Broj korisnika po pravima iz socijalne skrbi grada Solina po godinama, 2017. - 2020.	35
Grafički prikaz 9. Prikaz kretanja broja registriranih poslovnih subjekata, trgovačkih društava i obrta na području grada Solina za 2016. – 2021.....	39
Grafički prikaz 10. Turistički promet u pojedinim turističkim zajednicama Splitsko – dalmatinske županije za 2020. godinu	42
Grafički prikaz 11. Broj kreveta u Splitsko – dalmatinskoj županiji u 2019.	43

3. Popis tablica

Tablica 1. Ostvareni prihodi i primici te rashodi i izdaci proračuna od 2014. do 2020. (u kunama) 11	
Tablica 2. Rashodi poslovanja za godine 2014. – 2020. (u kunama).....	13
Tablica 3. Usporedba pokazatelja fiskalnog kapaciteta prema proračunima za 2020. godine (u kunama)	15
Tablica 4. Usporedba stavki rashoda po glavi stanovnika, odabranih gradova, prema proračunima za 2020. (u kunama).....	15
Tablica 5. Kretanje ukupnog broja stanovništva po popisima iz 2011. i 2021. godine	17
Tablica 6. Ukupni broj djece u dječjim vrtićima, djeca prema dobnim skupinama	19
Tablica 7. Popis udruga na području grada Solina registriranih za područje djelovanja Kultura i umjetnost.....	22
Tablica 8. Popis kulturnih dobara na području grada Solina.....	23
Tablica 9. Popis sportske infrastrukture na području grada Solina, stanje na dan 31.12.2020.....	25
Tablica 10. Popis udruga koje su registrirane u području sporta u gradu Solinu	29
Tablica 11. Liječnici u primarnoj medicini u gradu Solinu, stanje 2021.....	32

Tablica 12. Broj korisnika i prava u socijalnoj skrbi CZSS – Podružnica Solin po godinama, 2016.-2020.....	34
Tablica 13. Udruge registrirane u području djelovanja Socijalna djelatnost na području grada Solina	35
Tablica 14. Indeks razvijenosti grada Solina i Splitsko-dalmatinske županije.....	37
Tablica 15. Broj nezaposlenih i zaposlenih na području grada Solina i Splitsko – dalmatinske županije u listopadu 2021. godine.....	38
Tablica 16. Broj registriranih poslovnih subjekata na području grada Solina za 2016. – 2021.....	39
Tablica 17. Osnovni financijski pokazatelji poslovnih subjekata na području grada Solina za 2020. godinu	40
Tablica 18. Broj poslovnih subjekata u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane za 2020. godinu.....	40
Tablica 19. Turistički promet u pojedinim turističkim zajednicama Splitsko – dalmatinske županije za 2020. godinu.....	41
Tablica 20. Broj kreveta u Splitsko – dalmatinskoj županiji u 2019.....	42